

Česká zemědělská univerzita v Praze
Lesnická a dřevařská fakulta
Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky

**Komparace metodik nefinančního reportingu
a návržení postupu pro jeho zpracování u podniků
lesního hospodářství a dřevařského průmyslu**

Diplomová práce

Autor: Bc. Patrik Kohout

Vedoucí práce: doc. Ing. Miroslav Hájek, Ph.D.

2022

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta lesnická a dřevařská

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce:	Bc. Patrik Kohout
Studijní program:	Lesní inženýrství
Obor:	Lesní inženýrství
Vedoucí práce:	doc. Ing. Miroslav Hájek, Ph.D.
Garantující pracoviště:	Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky
Jazyk práce:	Čeština
Název práce:	Komparace metodik nefinančního reportingu a návržení postupu pro jeho zpracování u podniků lesního hospodářství a dřevařského průmyslu
Název anglicky:	Comparison of non-financial reporting methodologies and design of a procedure for its processing in forestry and wood industry companies
Cíle práce:	Cílem práce je navrhnout vlastní metodiku pro zpracování nefinančního reportingu u podniků lesního hospodářství a dřevařského průmyslu. Metodika bude vyzkoušena na Školním lesním podniku v Kostelci nad Černými lesy. Navržený postup se může stát podkladem pro pravidelné zpracování nefinančních informací podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.
Metodika:	Stanovit kritéria pro komparaci metodik na základě teoretického přístupu k hodnocení udržitelnosti na úrovni podniků. Provést komparaci současně platných metodik pro zpracování nefinančního reportingu. Popsat přitom hlavní rozdíly, výhody a nevýhody. Návazně zpracovat 1-3 hypotézy vycházející z nefinančního reportingu a udržitelného rozvoje v podnicích. Následně zpracovat návrh vlastní metodiky, která by zohledňovala specifika podniků lesního hospodářství a dřevařského průmyslu. Navržený postup aplikovat na Školním lesním podniku v Kostelci nad Černými lesy. Při komparaci budou využity odpovídající statistické metody. Diskuse se zaměří na kritické posouzení vlastní metodiky. Harmonogram: červen 2021 - řešení červenec 2021 - teorie udržitelnosti a nefinanční reporting srpen 2021 - kritéria pro komparaci metodik září 2021 - komparace metodik říjen 2021 - návrh vlastní metodiky listopad-prosinec 2021 aplikace metodiky na ŠLP v Kostelci nad Černými lesy leden 2022 - korekce metodiky na základě praktické aplikace únor-březen 2022 - dopracování diplomové práce
Doporučený rozsah práce:	40 až 50 normostran bez příloh
Klíčová slova:	Nefinanční informace; udržitelný rozvoj; výroční zpráva; manažerské účetnictví; účetnictví udržitelného rozvoje

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Komparace metodik nefinančního reportingu a návržení postupu pro jeho zpracování u podniků lesního hospodářství a dřevařského průmyslu“ jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů. Tyto zdroje jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne

Poděkování

Rád bych tímto poděkoval panu doc. Ing. Miroslavu Hájkovi, Ph.D., za jeho trpělivost, obětavost, podporu a jeho drahocenný čas který mi věnoval při tvorbě mé diplomové práce. Děkuji mu také za podnětné připomínky a jeho organizační schopnosti při výzkumu.

Komparace metodik nefinančního reportingu a navržení postupu pro jeho zpracování u podniků lesního hospodářství a dřevařského průmyslu

Abstrakt

Hlavním cílem diplomové práce je zvolit tu nejvhodnější metodiku pro vykazování nefinančních informací a následně navrhnout vlastní metodiku, která bude sloužit k vykazování nefinančních informací u podniků lesního hospodářství a dřevozpracujícího průmyslu. Tyto nefinanční informace by měly být vykazovány společně s výroční zprávou.

Údaje, které byly použity byly čerpány z výročních zpráv jednotlivých podniků, jež se řadí do Společenstva dřevozpracujících podniků v ČR a Asociace lesních a dřevozpracujících podniků ČR. Část těchto podniků byla po předchozí analýze výročních zpráv kontaktována pomocí telefonické komunikace, a tak byla získána konkrétnější data. Tato data byla zpracována pomocí statistických metod a na základě těchto dat byla vytvořena kritéria, díky kterým mohlo dojít ke komparaci jednotlivých známých standardů. Při komparaci byla též využita literární rešerše této práce. Porovnáním standardů podle jednotlivých kritérií byl vybrán standard Global Reporting Initiative, jako ten nejvhodnější pro podniky dřevozpracujícího průmyslu a lesního hospodářství.

Návrh a vypracování vlastního postupu pro vykazování nefinančních informací proběhl na základě získaných informací o tom, jak by podle dřevozpracujících a lesních podniků měl nefinanční report vypadat. K tvorbě vlastní metodiky posloužila taktéž vytvořená kritéria, která přesně reflektují požadavky podniků na nefinanční report. K ověření těchto požadavků na nefinanční report proběhla aplikace vytvořené metodiky na Školní lesní podnik v Kostelci nad Černými lesy. Tím bylo ověřeno, že vytvořená metodika je optimální pro vykazování nefinančních informací podniky dřevozpracujícího průmyslu a lesního hospodářství.

Klíčová slova: manažerské účetnictví; nefinanční informace; udržitelný rozvoj; účetnictví udržitelného rozvoje; výroční zpráva.

Comparison of non-financial reporting methodologies and design of a procedure for its processing in forestry and wood industry companies

Abstract

The main aim of the diploma thesis is to choose the most appropriate methodology for reporting non-financial information and then to design its own methodology, which will be used to report non-financial information to forestry and woodworking businesses. This non-financial information should be reported alongside the annual report.

The data that was used was drawn from the annual reports of individual enterprises, which are included in the Society of Wood-processing Companies in the Czech Republic and the Association of Forest and Wood-processing Companies of the Czech Republic. Some of these businesses were contacted by telephone after prior analysis of the annual reports, and thus more specific data was obtained. This data was processed using statistical methods, and on the basis of this data, criteria were created and that allowed the comparison of the individual known standards to occur. A literary reshuffle of this work was also used in the comparison. By comparing standards against criteria, the Global Reporting Initiative was chosen as the most suitable one for woodworking and forestry businesses. The design and development of its own methodology for reporting non-financial information took place on the basis of the information obtained on what the woodworking and forest businesses believe the non-financial report should look like. Also, criteria which was developed that accurately reflect the requirements of businesses for a non-financial report have been used to create their own methodology. To verify these requirements for the non-financial report, the application of the established methodology to the School Forest Company in Kostelec nad Černými lesy took place. This has verified that the methodology developed is optimal for reporting non-financial information by woodworking and forestry businesses.

Keywords: annual report; managerial accounting; non-financial information; sustainable development; sustainable development accounting.

Obsah

Seznam použitých obrázků, tabulek a grafů	10
Seznam použitých zkratk.....	11
Úvod.....	13
1 Cíl práce.....	14
2 Literární rešerše.....	15
2.1 Udržitelný rozvoj	15
2.1.1 Historie.....	16
2.1.2 Cíle udržitelného rozvoje.....	17
2.1.3 Agenda 2030	18
2.1.4 Udržitelnost v České republice	19
2.1.5 Udržitelný rozvoj ve vztahu k podniku.....	22
2.1.6 Reporting udržitelného rozvoje	23
2.2 Podnik	24
2.2.1 Dřevozpracující podnik.....	25
2.2.2 Lesní podnik	26
2.3 Nefinanční reporting	27
2.3.1 Vykazování nefinančních informací.....	27
2.3.2 Důvody a přínosy vykazování nefinančních reportů	29
2.3.3 Typy nefinančních reportů.....	29
2.3.4 Společenská odpovědnost a porovnání Zprávy o společenské odpovědnosti podniku a Zprávy o udržitelnosti	30
2.3.5 Právní úprava nefinančního reportingu.....	31
2.4 Rámce pro tvoření nefinančních reportů.....	31
2.4.1 Důvody vytvoření rámců	31
2.5 Výroční zpráva.....	32
2.5.1 Obsah výroční zprávy	32
2.5.2 Nefinanční část výroční zprávy	33
2.5.3 Zveřejňování výroční zprávy	34
2.5.4 Konsolidovaná účetní závěrka	34
2.6 Manažerské účetnictví	35
2.6.1 Účel manažerského účetnictví	35
2.6.2 Oblasti manažerského účetnictví	36

2.6.3	Vztah finančního a manažerského účetnictví	37
3	Metodika	39
3.1	Statistické metody	40
3.1.1	Aritmetický průměr.....	40
3.1.2	Medián	40
3.1.3	Statistická pravděpodobnost	41
3.1.4	Závislost jevů.....	41
3.2	Získání výročních zpráv.....	42
3.3	Primární výzkum pomocí telefonického dotazování	43
3.3.1	Průběh telefonického dotazování	43
3.4	Výběr nejvhodnějšího standardu pro vykazování nefinančních informací..	44
3.4.1	Tvorba kritérií	45
3.5	Tvorba vlastní metodiky pro dřevozpracující a lesní podniky.....	45
3.5.1	Utváření ukazatelů	46
3.6	Aplikace metodiky na Školní lesní podnik v Kostelci nad Černými lesy....	47
4	Výsledky	48
4.1	Zjištění informací z výročních zpráv	48
4.1.1	Vykazování výročních zpráv a nefinančních informací	48
4.1.2	Určení závislosti jevů.....	50
4.1.3	Zjišťování používaných metodik k vykazování nefinančních informací z výročních zpráv	52
4.2	Výsledky primárního výzkumu pomocí telefonického dotazování	53
4.2.1	Analýza dat zjištěných z telefonického dotazování	53
4.2.2	Hodnocení telefonického dotazování.....	54
4.3	Charakteristika vybraných standardů.....	55
4.3.1	Směrnice Global Reporting Initiative	55
4.3.2	UN Global Compact	56
4.3.3	Směrnice OECD pro nadnárodní podniky	57
4.3.4	ISO 26000.....	59
4.3.5	SA 8000 Social Accountability.....	59
4.3.6	EMAS – Eco Management and Audit Scheme.....	60
4.4	Tvorba kritérií a komparace rámců.....	60
4.4.1	Určení kritérií.....	61
4.4.2	Komparace standardů podle kritérií.....	63

4.5	Zvolení nejvhodnější metodiky pro vykazování nefinančních reportů.....	66
4.6	Vytvoření vlastní metodiky pro vykazování nefinančních informací.....	67
4.6.1	Jednotlivé ukazatele	68
4.6.2	Hodnocení vytvořené metodiky pro vykazování nefinančních informací	72
4.7	Výsledná aplikace na Školní lesní podnik v Kostelci nad Černými lesy.....	72
4.7.1	Zjištěné výsledky z nefinančního reportu Školního lesního podniku v Kostelci nad Černými lesy	81
4.7.2	Ověření použitelnosti metodiky pro vykazování nefinančních informací na základě aplikace na Školní lesní podnik v Kostelci nad Černými lesy	82
5	Diskuse	83
	Závěr.....	89
	Literární zdroje	91

Seznam použitých obrázků, tabulek a grafů

Seznam obrázků

Obrázek 1: Pilíře udržitelného rozvoje	16
Obrázek 2: Cíle udržitelného rozvoje	19
Obrázek 3: ČR 2030.....	22
Obrázek 4: Pearsonův koeficient kontingence	41
Obrázek 5: Vzorec pro výpočet čtvercová kontingence	42
Obrázek 6: Vzorec pro výpočet teoretické četnosti	42

Seznam tabulek

Tabulka 1: Vykazování výročních zpráv v závislosti na velikosti podniku.....	50
Tabulka 2: Vykazování nefinančních informací v závislosti na velikosti podniku ...	50
Tabulka 3: Teoretická četnost 1	51
Tabulka 4: Teoretická četnost 2	52
Tabulka 5: návratnost telefonického dotazování v závislosti na velikost podniku ...	53
Tabulka 6: Komparace vybraných standardů.....	66

Seznam grafů

Graf 1: Vykazování výročních zpráv v závislosti na velikosti podniku	49
--	----

Seznam použitých zkratk

AA	Account Ability
ALDP	Asociace lesních a dřevozpracujících podniků
a.s.	akciová společnost
BOZP	Bezpečnost a zdraví při práci
CSR	Corporate social responsibility report
ČL	Černými lesy
ČR	Česká republika
ČZU	Česká zemědělská univerzita
EMAS	Eco-Management and Audit Scheme
EU	Evropská unie
EUR	euro
ES	Evropské společenství
EVL	Evropsky významná lokalita
G2	Global Reporting Initiative verze číslo 2
G3	Global Reporting Initiative verze číslo 3
G4	Global Reporting Initiative verze číslo 4
GR	Global Reporting Initiative
H0	Hypotéza
ha	hektar
IČO	Identifikační číslo organizace
ISO	International Organization for Standardization
KPMG	Organizace zabývající se poskytováním služeb v oblasti auditu, daní, poradenství a práva
L1	Lesní cesta
MWh	megawatthodin
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development OSN Organizace spojených nároou
PDF	Portable Document Format
PEFC	Programme for the Endorsement of forest certification
PR	Public Relations
SA	Social Accountability International

Sb.	Sbírka
SCS	Scientific Certification Systems
s.p.	státní podnik
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
SVOL	Sdružení vlastníků obecních, soukromých a církevních lesů v ČR
ŠLP	Školní lesní podnik
z.s.	zapsaný spolek

Úvod

Vykazování nefinančních informací v České republice je povinností každého podniku, který vykazuje výroční zprávu. Ve výroční zprávě by podle zákona o účetnictví, zákon číslo 563/1991 Sb. měly být vykazány, jak finanční, tak i nefinanční informace. Tyto poskytnuté informace by měly podávat obraz o hospodaření, finanční situaci, sociálních, environmentálních otázkách a celkově informace o obchodní činnosti daného podniku.

V současné době vykazování nefinančních informací upravuje pouze zákon o účetnictví a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95 EU o zveřejňování nefinančních informací. Podle té by nefinanční informace měla vykazovat každá blíže definovaná společnost ve výroční zprávě. Vykazování nefinančních informací slouží k tomu, aby reporty podaly obraz o podniku, co se týče otázek environmentálních, sociálních, ale i ekonomických. Tyto poskytnuté údaje by měly ukázat to, jak je daný podnik udržitelný a jak se staví k ochraně životního prostředí, či jak se stará o své zaměstnance. Tím, že bude podnik vykazovat tyto informace stane se více konkurenceschopný, transparentním a je také předpoklad, že se stane trvale udržitelným. Nefinanční informace jsou poté používány externě zájmovými skupinami, ale také k interním záležitostem a častokrát se stávají i marketingovými nástroji.

V současnosti k vykazování těchto nefinančních informací slouží několik známých standardů, kdy podle jejich metodik daný podnik může určitým způsobem tyto informace vykazat. Legislativa však přesně neinterpretuje, jaké druhy standardů a metodik by měl podnik používat a také neudává, jaká témata by v nefinančním reportu měla být zohledněna.

Vytváření nefinančních reportů je v České republice stále na vzestupu, nejvíce tyto reporty vykazují větší společnosti hlavně v oblastech bankovníctví. Dalšími typy podniků, jež vykazují tyto typy reportů jsou podniky environmentálně činné, do kterých můžeme zařadit například dřevozpracující či lesní podniky.

1 Cíl práce

Diplomová práce se zabývá nefinančními informacemi, které jsou vykazovány spolu s finančními informacemi ve výroční zprávě podniků. Tato práce si dává za cíl analyzovat tyto nefinanční informace u dřevozpracujících a lesních podniků a definovat to, co je při vykazování nefinančních reportinguů to nejdůležitější pro tyto druhy podniků. Dále si práce dává za cíl na základě výzkumu a komparace vybrat tu nejvhodnější metodiku pro vykazování nefinančních informací u dřevozpracujících a lesních podniků. Dalším cílem práce je navrhnout vlastní metodiky, která poslouží podnikům lesního hospodářství a dřevozpracujícího průmyslu při vykazování nefinančního reportingu. Ověření této metodiky proběhne aplikací na Školní lesní podnik v Kostelci nad Černými lesy.

Ke zpracování nefinančního reportingu slouží mnoho známých metodik, jejich použití však není v České republice upravené žádným nařízením, či zákonem. Zvolení metodiky je čistě na podniku samotném, avšak ty kolikrát nevědí, jaká je pro jejich typ podniku ta nejpřínosnější a nejvhodnější. Problematikou vykazování a vytváření nefinančních reportinguů se zabývá literární rešerše této práce.

Hlavním cílem práce je zvolit tu nejvhodnější metodiku pro vykazování nefinančních informací a následně navrhnout vlastní metodiku, která bude sloužit k vykazování nefinančních informací u podniků lesního hospodářství a dřevozpracujícího průmyslu. Tuto navrhnoutou metodiku odzkoušet na Školním lesním podniku v Kostelci nad Černými lesy.

Dílčími cíli této práce je poskytnout teoretické poznatky o nefinančních informacích, o principech udržitelného rozvoje, manažerského účetnictví, účetnictví udržitelného rozvoje a vykazování výročních zpráv. Dále poskytnout poznatky o jednotlivých známých standardů pro vykazování nefinančních informací.

Jako zkoumaný vzorek jsou použity dřevozpracující a lesní podniky, které patří do Společenstva dřevozpracujících podniků v ČR a do Asociace lesních a dřevozpracujících podniků.

2 Literární rešerše

Nefinanční reporting sleduje udržitelnost na úrovni podniku, literární rešerše je proto zaměřena na definici udržitelného rozvoje a aplikaci na úrovni podniku s tím, že jsou popsána specifika podniků v lesním hospodářství a dřevařském průmyslu. Dále popisuje způsob, jak je nefinanční reporting vykazován. Literární rešerše dále rozebírá témata jako je manažerské účetnictví a výroční zpráva, které slouží k tomu, aby nefinanční reporting byl vykázán.

2.1 Udržitelný rozvoj

Aby bylo možné popsat co je nefinanční reporting je nutné definovat udržitelný rozvoj. V Brundtlandové zprávě (1987) je uvedeno, že udržitelný rozvoj je rozvoj, který naplňuje potřeby přítomnosti, ale zároveň neoslazuje potřeby budoucích generací. Podle této zprávy je nejdůležitější, aby udržitelný rozvoj zachovával rovnováhu mezi třemi základními oblastmi našeho života, tj. ekonomikou, sociálními aspekty a životním prostředím a dále pak i soulad s ostatními zeměmi, různými společenskými skupinami a také mezi dneškem a budoucností. Dnešní společnost vytváří při svých aktivitách mnoho negativních činností. Strategie udržitelného rozvoje se snaží tato negativa odstranit a pokud to není možné, tak alespoň částečně zmírnit. Hopwood (2005) uvádí, že soustředit se na udržitelný rozvoj znamená, že bychom se jako společnost měli více soustředit na well-being neboli úspěch, více než na well-being neboli na to, abychom se v přítomnosti měli dobře. Současné zdroje, které nám planeta poskytuje, a které jsou společností používané, jsou obnovitelné i neobnovitelné a planeta se jejich nepřiměřeným a nadměrným používáním poškozuje. Udržitelný rozvoj se snaží zmírnit dopady využívání těchto zdrojů na planetu, tím, že se zajímá nejen o ekonomickou stránku, ale též o přírodní bohatství a sociální stránku. Tyto pohledy na udržitelný rozvoj označujeme pilíři udržitelného rozvoje. Jsou to pilíře ekonomický, environmentální a sociální. Tyto pilíře jsou úzce spjaty a je nežádoucí, aby některý z těchto pilířů měl nějaké prioritní postavení před ostatními. Chen (2014) uvádí, že trend udržitelnosti je nevyhnutelný a nabádá společnosti, podniky i jednotlivce k analýze svých aktivit a také k tomu, aby zvážili odpovědnost svého chování pro budoucnost.

Dříve se udržitelný rozvoj zabýval pouze ochranou přírody. V současnosti se zabývá tématy nejen životního prostředí, ale také tématy dobrého a efektivní vládnutí a správy veřejných věcí. Důležitým pojmem, který je v souvislosti s udržitelným rozvojem nutné zmínit je politika životního prostředí. Ta slouží k tomu, aby se zlepšilo povědomí a informovanost veřejnosti o udržitelnosti. Dále politika životního prostředí napomáhá k tomu, aby cíle, které byly přijaty zákony, byly v souladu s environmentálními požadavky. Toho jde docílit podle (Mezřický, 2005) soustavnou činností veřejné správy, soudů a policejních orgánů.

Obrázek 1: Pilíře udržitelného rozvoje

Zdroj: www.mzp.cz

2.1.1 Historie

Už ve 20. století se začalo ukazovat, že společnost musí mít nějaké limity růstu, a je potřeba omezit a snížit spotřeby zdrojů a znečištění. Podle dokumentu Meze růstu (Meadows, 1972) zde se poprvé v historii za pomoci matematických rovnic upozorňuje na vyčerpatelnost a omezenost přírodních zdrojů. Autoři to dokazují na těchto matematických rovnicích a popisují vývoj obyvatelstva, průmyslu, těžby v závislosti na životním prostředí. Výsledkem této studie je, že pokud bude civilizace pokračovat v sebedestruktivním rozvoji bude dosaženo meze růstu a následkem bude pokles populace a chudoba. Tomuto jevu lze zabránit globální rovnováhou, tedy, že u každého jedince budou uspokojeny jeho materiální potřeby a uplatněny individuální schopnosti. Tím se společnost vyhne děsivému scénáři. Podle Meadows (1972) je nejlepší metodou, jak zabránit tomuto scénáři zastavení hospodářského růstu, avšak tento růst z praktického hlediska nelze zastavit. Jediným způsobem tedy zůstává podpora široké veřejnosti v ochraně životního prostředí.

Milníkem v historii udržitelného rozvoje zůstává zpráva „Naše společná budoucnost“, která vznikla v roce 1987 (Naše společná budoucnost, 1991). Tato zpráva poprvé definuje enviromentální právo a ukazuje náhled na propojení ekonomického rozvoje a ochrany přírody právě udržitelným rozvojem.

Dalším důležitým pojmem je též dokument, jenž vznikl v roce 1992 v Rio de Janeiru na základě konference. Je to programový dokument, který je vytyčen pro péči o životní prostředí v 21. století. Na základě tohoto dokumentu, který byl do té doby nejkomplexněji vypracován na nejvyšší politické úrovni se státy, jež tento dokument podepsaly zavazují v plnění principů udržitelnosti. Dále pak k podpoře životního prostředí a to, jak finančními prostředky, tak přijetím zásadních strategických rozhodnutí, které budou v souladu s trvale udržitelným rozvojem. Zásadním tématem Agendy 21 (Agenda 21, 1998) je vytvoření nejrůznějších indikátorů trvale udržitelného rozvoje, které budou reflektovat stav životního prostředí, růst populace, demografie a další sociální otázky. Díky těmto indikátorům bude známé, jaké procesy a strategie uplatnit k implementaci udržitelnosti do politiky životního prostředí.

2.1.2 Cíle udržitelného rozvoje

Udržitelný rozvoj je celosvětově probíraným tématem. K problémům, které udržitelný rozvoj řeší patří nejen enviromentální problémy v oblasti klimatu či zemědělství, ale řeší i nejrůznější sociální problémy, jako jsou problémy v demografii. K tomu, a by byly tyto problémy celosvětově řešitelné napomáhá projekt, který se nazývá „Agenda 2030“. Tento projekt vznikl pod záštitou OSN 3 roky a zaměřuje se na rozvojové státy. Na tvorbě projektu se podíleli všechny členské státy OSN, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry a akademické obce. Projekt vznikl v září v roce 2015 v New Yorku a udává 17 Cílů udržitelného rozvoje, které by měly být naplněny do roku 2030. K naplnění těchto cílů může přispět každý stát. Těmito cíli jsou podle MŽP (www.mzp.cz)

- 1) Konec chudoby;
- 2) Konec hladu;
- 3) Zdraví a kvalitní život;
- 4) Kvalitní vzdělání;

- 5) Rovnost mužů a žen;
- 6) Pitná voda a kanalizace;
- 7) Dostupné a čisté energie;
- 8) Důstojná práce a ekonomický růst;
- 9) Průmyslové inovace a infrastruktura;
- 10) Méně nerovností;
- 11) Udržitelná obce a města;
- 12) Odpovědná výroba a spotřeba;
- 13) Klimatická opatření;
- 14) Život ve vodě;
- 15) Život na souši;
- 16) Mír, spravedlnost a silné instituce;
- 17) Partnerství ke splnění cílů.

Pokud tyto cíle nebudou dodržovány hrozí katastrofické scénáře, které budou spočívat ve válkách o primární zdroje, který každý člověk potřebuje k životu. K tomu, aby k těmto hrůzným scénářům nedošlo je nutné se řídit a dodržovat symbiózu daných 3 pilířů udržitelnosti. Je tedy důležité nalézt harmonii mezi ideály humanismu, ochranou přírody a upřednostňování dlouhodobých cílů před momentálním ziskem.

2.1.3 Agenda 2030

Projekt Agenda 2030 je výsledkem 3leté práce, která započala v roce 2012 v Rio de Janeiru v Brazílii. Tento projekt úzce souvisí s udržitelným rozvojem a představuje nejkomplexnější soubor principů trvalé udržitelnosti. Agenda 2030 měla za následek, že poprvé došlo k propojení rozvojových cílů v ekonomické oblasti s cíli ze sociální a enviromentální sféry. Na tvorbě se podíleli nejen vrcholní politici jednotlivých členských států OSN, ale také občanská společnost, podnikatelská sféra a v neposlední řadě akademická obce. Agendu přijalo světové společenství na půdě Valného shromáždění Organizace spojených národů. Jedná se o program, při kterém má být dosaženo všech cílů v roce 2030. Klíčovou součástí je 17 Cílů udržitelného rozvoje a 169 podcílů. Organizace spojených národů na svém webu (www.osn.cz) uvedla, v jakých oblastech má Agenda 2030 rozvíjet myšlenku udržitelného rozvoje.

- Lidé – Vymýtit hlad a chudobu ve všech jejich formách a umožnit všem lidem naplnění jejich potenciálu v důstojnosti, rovnosti a zdravém prostředí;
- Planeta – Je nutné ochránit planetu před zničením. Snaha omezit či zastavit čerpání přírodních neobnovitelných zdrojů a vytvořit konkrétní kroky k zvrácení klimatické změny;
- Prosperita – zajištění prosperity a životního naplnění pro všechny, avšak s ohledem na ochranu životního prostředí. Ekonomický, sociální a technologický rozvoj bude v symbióze s ochranou životního prostředí.
- Mír – zajištění mírumilovných, spravedlivých společností, které jsou oproštěny od strachu a násilí;
- Partnerství – vytvoření „globálního partnerství pro udržitelný rozvoj“. Rozvoj globální solidarity zaměřené na potřeby nejchudších. Do tohoto rozvoje bude zapojeno co největší množství států a lidí.

Obrázek 2: Cíle udržitelného rozvoje

Zdroj: www.osn.cz

2.1.4 Udržitelnost v České republice

Před listopadem 1989 bylo Československo jedním z 10 nejvíce znečištěných států z Evropy. To bylo způsobeno velkou těžbou nerostných surovin a znečišťování nejrůznějšími odpady. V devadesátých letech byl zaveden systém institucí, kdy vzniklo ministerstvo ŽP a Česká inspekce ŽP, které zavedli zákony na ochranu ŽP. Udržitelností se tedy začala zabývat i ČR. Každoročně vychází Statistická ročenka ŽP, která informuje o krocích v oblasti ŽP. Společně s ročenkou vychází

ministrem ŽP a Parlamentem ČR schválená Zpráva o životním prostředí ČR. V České republice bylo 8. prosince v roce 2004 schváleno usnesení vlády č. 1242 o cílech strategie udržitelného rozvoje v ČR. Cíle byly definovány v několika bodech, tyto body byly popsány již Mezřickým (2005). Tyto cíle, jak popisuje Mezřický (2005) mají každý jinou naléhavost. Například některé ze sociálních problémů, jako je nezaměstnanost, stárnutí populace se v současnosti mohou zdát naléhavější než nějaké enviromentální problémy, jako ztráta biodiverzity nebo klimatická změna. Je důležité, aby tyto problémy nebyly opomíjeny, jelikož i tyto problémy se postupem času mohou manifestovat v naléhavé.

- Stabilita ekonomiky a odolnost vůči negativním vlivům;
- Podporovat udržitelný růst ekonomiky respektující únosnosti životního prostředí a zajistí udržitelnou ekonomiku;
- Zvyšovat konkurenceschopnost a zlepšovat dovednosti v oboru průmyslu, služeb a zemědělství;
- Uchovat přírodní bohatství ČR, aby mohlo být předáno příštím generacím, toho docílit harmonickými vztahy mezi ekosystémy a zachovat též biologickou rozmanitost;
- Minimalizovat střety zájmů mezi aktivitami týkající se hospodářství a zájmy životního prostředí;
- Přispívat k řešení problémů udržitelného rozvoje;
- Stabilní počet obyvatel v ČR a stabilní věková struktura;
- Snižování nezaměstnanosti;
- Zajistit stálý růst vzdělanosti v české společnosti a tím zvyšovat její konkurenceschopnost;
- Maximální sociální soudržnost;
- Rozvíjet etické hodnoty v souladu s EU;
- Obhajování a prosazování národních zájmů ČR na mezinárodní scéně;
- Podpora udržitelného rozvoje v obcích;
- Rozvoj sociální infrastruktury a veřejných služeb;
- Umožnit lidem účast na rozhodování při otázkách udržitelného rozvoje v ČR a vytvářet co nejlepší konsenzus při přechodu k trvale udržitelnému rozvoji;

- Zvýšit efektivnost a efektivitu výkonu činnosti veřejné správy v oblasti udržitelného rozvoje;
- Zajišťování bezpečnosti před mezinárodními konflikty a kriminalitou.

Rada Vlády pro udržitelný rozvoj vznikla po usnesení vlády číslo 778 ze dne 30. července v roce 2003. Vznikla z důvodu toho, aby mohlo dojít k implementaci Strategického rámce ČR 2030 a Agendy 2030 OSN pro udržitelný rozvoj a pro dodržování cílů strategie udržitelného rozvoje v ČR, dále pak pro projednání Zprávy o kvalitě života a její udržitelnosti, Zprávy o naplňování Agendy 2030 OSN pro udržitelný rozvoj, její vyhodnocují naplňování opatření a indikátorové sady a metodickou koordinací koncepčních dokumentů. Rada Vlády pro udržitelný rozvoj se funguje též jako poradní, iniciační a koordinační orgán. Agenda udržitelného rozvoje byla z agendy Úřadu vlády přesunuta v roce 2018 do gesce MŽP. (www.mzp.cz). Předsedou Rady Vlády pro udržitelný rozvoj je tedy ministr životního prostředí a místopředsedou je ministr pro místní rozvoj. V současnosti má rada 39 členů. Rada Vlády je složená ze zástupců ministerstev, Parlamentu, Úřadu vlády, akademické obce, sociálních partnerů a nestátních neziskových organizací.

Výzkumem společnosti MediaGuru (www.mediaguru.cz) bylo zjišťováno, jak se české firmy vyššího a středního managementu staví k udržitelnosti. Udržitelností se zabývají firmy nejčastěji z důvodů toho, že chtějí zajistit konkurenceschopnost vůči ostatním podnikům a omezit úbytek přírodních zdrojů k výrobě produktů. Podle průzkumu uvedlo, že 71 % firem má dlouhodobou strategii v oblasti udržitelnosti a dokonce u 91 % firem je u vedení firmy udržitelnost často probíraným tématem. Podle toho průzkumu můžeme říct, že v současné době se české firmy zabývají udržitelným rozvojem více než v předchozích letech a snaží implementovat myšlenku udržitelnosti do svých obchodních strategií.

Strategický rámec Česká republika 2030

Pro rozšíření dokumentu Agenda 2030 byl v ČR vytvořen Strategický rámec Česká republika 2030. Je to základní dokument státní správy pro udržitelný rozvoj a zvyšování kvality života obyvatel v ČR. V 6 klíčových oblastech shrnuje, jakým rizikům ČR čelí, kam rozvoj dospěl a jaké příležitosti může využít v budoucnu. Pro každou oblast formuluje specifické a strategické cíle. Informace o nich jsou

k dispozici na oficiálních webových stránkách (www.cr2030.cz). O naplnění jednotlivých cílů rozhodují jednotlivá ministerstva, která se je snaží promítnout do krajských a obecních politik i každodenního života všech obyvatel.

Obrázek 3: ČR 2030

Zdroj: www.cr2030.cz

2.1.5 Udržitelný rozvoj ve vztahu k podniku

Určité podniky by měly zveřejňovat informace o tom, jak splňují zásady o udržitelnosti. Na podnik lze hledět nejen jako na ekonomický subjekt, ale také na společnost, jenž uplatňuje ve svých podnikových strategiích i ostatní pilíře trvale udržitelného rozvoje. V současné době se od podniků očekává, že nebudou hledět pouze na ekonomický pilíř, ale jejich podnikové strategie budou brát v potaz i sociální a enviromentální pilíř. Ideálně aby tyto pilíře byly v harmonii. Podle Mikušová (2016) je v současné době problém v tom, že podniky jsou ochotny uplatňovat udržitelný rozvoj a budovat ho, ale nejčastěji za účelem nějakých výhod, které jsou jim poskytnuty, pokud budou udržitelní. Manažeři se též obávají, že kvůli udržitelnosti nebudou mít tolik prostředků jako dříve a kvalita jejich výrobků bude důsledkem toho snížena. Výzkum uvádí, že je nutné podniky přesvědčit, aby uplatňovaly udržitelný rozvoj nejen do té doby, dokud je to pro ně výhodné. Ukázat podnikům možnosti, pokud budou udržitelní v dlouhodobém měřítku (větší konkurenceschopnost, ochrana ŽP, větší ziskovost v budoucnosti). Pro podnik samotný je důležité, aby uplatňování udržitelnosti bylo zjistitelné. Vznikly z tohoto

důvodu nejrůznější nástroje, aby mohlo být specifikováno, jak je daný podnik udržitelný. Zyznarska-Dworczak (2018) uvádí, že tyto nástroje jsou k dispozici nejen danému podniku, ale i pro kohokoliv kdo o ně projeví zájem. Slouží k sebereflexi a ke kontrole dodržování udržitelnosti pro vnější subjekty. Mezi nástroje můžeme zmínit výroční zprávu, environmentální účetnictví, certifikace PEFC a SCS a responsible care. Všechny tyto nástroje se řadí do výkazu o udržitelném rozvoji Sustainability report.

2.1.6 Reporting udržitelného rozvoje

Reporting udržitelného rozvoje neboli vykazování nefinančních zpráv o udržitelnosti je v současné době ve většině případech dobrovolné. Tato zpráva by měla vykazovat kvalitativní a kvantitativní informace, přesněji by měla obsahovat to, co daný podnik dělá pro udržitelnost a jak se celkově staví k problematice udržitelného rozvoje. Autoři výzkumu (Searcy a Buslovich), kteří zkoumali to, jak je Sustainability report podniky využíván zjistili, že v současnosti je viditelný nárůst počtu vykazování těchto zpráv oproti minulosti. Tento nárůst není však moc citelný, jelikož podle výzkumu vykazuje tento report pouze 27 % z 250 nejúspěšnějších podniků, které se řadí do seznamu Fortune 500 Global. Tyto podniky své informace vykazovaly ve svých výročních zprávách. Zyznarska-Dworczak (2018) uvádí, že mnoho společností v posledních letech vytváří tyto reporty hlavně za účelem transparentnosti a odpovědnosti a dále pak pro zlepšení interních procesů a přilákání investorů. V Evropě se vykazování těchto reportů stává standardem a kvalita těchto evropských reportů výrazně předčí ty vydávané ve zbytku světa.

Sustainability report, jak už bylo řečeno slouží nejen podniku samotnému, ale i široké veřejnosti. Jelikož jsou reporty nejčastěji vypracovávány interními pracovníky, více než externisty, je to známka toho, že reporty o udržitelnosti jsou interně využívány především ke zvýšení povědomí o podniku zaměstnancům a zprávy jsou zapojeny i jako vnitřní referenční nástroj.

Nejčastější témata při vykazování Sustainability reportu

Jaká témata má Sustainability report referovat není detailně určené. Podniky častokrát musí sami určit, jaká témata ve svých reportech zohlednit. Podle výzkumu, který provedla dvojice autorů (Székely a Brocke, 2015) záleží na tom, s čím daný

podnik podniká, a jaký má předmět podnikání a podle toho určují svá témata, která jsou vykazována. Podle Kašparová (2018) se vykazují informace spojené s enviromentálními tématy jako je ochrana životního prostředí prostřednictvím zachováním zdrojů a energie. Týkají se také hluku, udržitelného nakládání s odpady, emisemi, spotřebou energie a znečišťováním nebo ochranou vody. V oblasti sociální se témata dotýkají nejčastěji lidských práv v podnikovém prostředí, podpora a ochrana zaměstnanců, poskytování benefitů zaměstnancům a spokojenost zákazníků. Pro oblast ekonomickou, se reporty nejčastěji zabývali investicemi, korupcí a úplatkářstvím, ekonomickou rentabilitou, nabíráním zaměstnanců. Podle (Székely a Brocke, 2015) jsou sektory finančních služeb, energetiky, těžební sektory, sektory potravin, těmi, které své reporty zveřejňovali nejčastěji.

2.2 Podnik

Podle publikace jejíž autorem je Pulkrab (2005) je podnik otevřený (jelikož má vztahy ke svému okolí), dynamický (podléhá změnám stavu), částečně pravděpodobnostní i autonomní (v určitých mezích může rozhodovat), komplexní (vybudován z několika systémů a elementů, které jsou ve vztahu), cílově řízený a cíle hledající (sleduje cíle a na základě nich se rozhoduje), výrobní a sociální systém (v podniku jsou jednotlivci, skupiny i systémy, kteří svou činností určují chování podniku). Z právního hlediska je podnik definován občanským zákoníkem (Zákon č. 89/2012 Sb.) jako obchodní závod. Podle § 502 je obchodní závod organizovaný soubor jmění, jenž podnikatel vytvořil a který slouží k vykonávání provozované činnosti. Podnikem je každý subjekt, bez ohledu na způsob financování či bez ohledu na právní formu, který na trhu nabízí zboží nebo služby. Hospodaření podniku se projevuje v několika oblastech ekonomiky jako jsou výrobní činnosti, stavební činnosti, ale i obchodní i zemědělské činnosti. Podniky jsou základem ekonomiky, a to díky tomu jejich právní subjektivitě. Mohou jednat svým jménem v rámci obchodních vztahů na trhu a mohou se dostat do konkurenčního vztahu s jiným subjektem. Charakteristický znak, jež podnik jako takový má je hospodářská samostatnost, tedy, že z výnosů hradí své náklady. Jakýkoliv subjekt může být podnikem, tedy i subjekty u kterých při jejich zřízení nebyla ekonomická činnost. Důležitým faktorem jest, že činností subjektů dochází k vytvoření konkurenčního

prostředí není tedy nutné, aby podnik byl zřízen pouze kvůli ekonomické činnosti, stále dokáže ovlivňovat relevantní trh (nadace).

2.2.1 Dřevozpracující podnik

Dřevozpracujícím podnikem nazýváme ten podnik, jehož předmět podnikání nějakým způsobem souvisí se dřevozpracující činností, či s papírnictvím. Taxativní výčet těchto předmětů podnikání můžeme nalézt v (Zákon č. 455/1991 Sb.), který tyto předměty podnikání předkládá ve svých přílohách. Jedná se o živnosti volné, a to nakládání s reprodukčním materiálem lesních dřevin. Dále pak o živnosti spojené se zpracováním dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků a dále předmět podnikání spojen s výrobou vlákniny, papíru, lepenky a zboží z těchto materiálů.

Podle profesora Jánského (2012) dřevozpracující podniky blízce souvisí i s lesními podniky, jelikož lesnictví vytváří pro dřevozpracující podniky produkci. Dřevozpracující podniky můžeme nalézt po celé České republice. Koncentrace těchto podniků je až na malé výjimky vždy směřována do místa, kde je dostatek dřevní produkce, tedy nachází se v blízkosti lesních porostů. To má za následek to, že se počet zaměstnanců v dřevozpracujícím odvětví může lišit v rámci jednotlivých regionů. Po ekonomické stránce jsou na tom dřevozpracující podniky v České republice hůře než ty zahraniční. Strojní vybavení je zastaralé, není výjimkou, že pilařské vybavení je na některých pilách staré i několik desetiletí. Tento problém způsobuje to, že tuzemské dřevozpracující podniky nedokážou konkurovat těm zahraničním, jelikož z porovnání s nimi mají nízkou produktivitu, efektivnost nebo se tato nevybavenost odráží i na kvalitě.

Je viditelný trend, že se některé dřevozpracující podniky modernizují. Podle údajů, které jsou k dispozici na webových stránkách Lesů České republiky, s. p. (www.lesycr.cz), tak největší počet dřevozpracujících podniků je těch, které se zaměřují na pilařství. V tomto odvětví operuje 713 podniků. Také prochází největší modernizací, avšak tomu, aby tuzemské dřevozpracující podniky dokázaly jednoznačně konkurovat zahraničním podnikům to nestačí.

Dřevozpracující podniky můžeme podle odvětvové studie (projekt Překvap), kterou vypracovali odborníci z Národní observatoře pro Fond dalšího vzdělávání

(www.nvf.cz) rozdělit do dvou skupin. Projekt uvádí první skupinu jako moderní velkokapacitní podniky, které se nejčastěji vyskytují právě v odvětví pilařství. Tyto podniky se nejvíce nachází v okolí větších měst a zabývají se primárním zpracováním dřeva. První skupinou jsou moderní velkokapacitní podniky, které se pohybují v oboru pilařství. Druhou skupinou dřevozpracujících podniků jsou střední a malé dřevozpracující podniky. Ty se zaměřují na specializovanou výrobu s vyšší přidanou hodnotou. Tyto menší až střední podniky základ dřevozpracujícího průmyslu v ČR. Zajišťují zaměstnanost v oblastech, které nejsou blízko městských aglomerací. České republice by prospělo rozšíření středních až velkých dřevozpracujících podniků, které by dokázaly zvýšit konkurenceschopnost se zahraničím. Také by se vyřešil problém se zvýšeným exportem výrobků s nízkou přidanou hodnotou.

2.2.2 Lesní podnik

Obecná definice, která definuje podnik jako takový lze použít i na definici lesního podniku. Lesní podnik podle Pulkrab (2005) má specifické vlastnosti. Jakožto investiční majetek jsou u lesního podniku použity porosty lesních dřevin. Dalším specifikem je, že podnikatelské aktivity jsou ovlivněny nejen zákonnými normami, ale také hospodářským plánem nebo osnovou. Tato omezení stěžují lesnímu podniku přímo reagovat a přizpůsobovat výrobou v závislosti na poptávce trhu. Dalším podstatným specifikem je to, že určování velikosti podniku nezávisí pouze na počtu zaměstnanců a celkové bilanci, či ročním obratu, ale také na výměře lesních pozemků. Z výměry obhospodařovaného lesa vyplývá objem výroby, tržby za prodané výrobky a také hospodářský výsledek. Charakterním znakem je také to, že lesní podnik vyrábí a těží výrobky z práce svých předků a vytváří výrobky, které budou zhodnocovat až další nástupci. Z toho tedy můžeme odvodit, že specifikem je též u lesního podniku dlouhá výrobní doba. U lesního podniku též nelze přesně zhodnotit to, že čím více a lepší stroje nebo technologie podnik má, tím je jeho výroba kvalitnější, jelikož v příkladu lesního podniku lze brát tyto stroje pouze jako prostředek pro zvýšení produktivity práce a snížení pracnosti. Podle (lesycr.cz) můžeme říct, že lesní podnik se snaží být trvale udržitelným, jelikož chce zachovávat výrobu i pro příští generace založené na maximálním využívání sil přírody, které zajistí nepřetržité a vyvážené plnění produkčních funkcí.

2.3 Nefinanční reporting

Podle Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU by nefinanční reporting ve výroční zprávě měl vykazovat podnik, jenž dosahuje čistého obratu 40 000 000 EUR, zaměstnává více jak 500 zaměstnanců a je subjektem ve veřejném zájmu tzn. pohybuje se na burze. Nefinanční informace jsou takové, které podávají informace o nefinančních aktivitách podniku. Popisuje tedy environmentální a zaměstnanecké či celkově sociální údaje o daném podniku. Na základě těchto zveřejněných dat je poté možné zjistit, jak je určitý podnik společensky odpovědný, jak se staví k životnímu prostředí. Tyto zjištěné údaje je možné porovnávat s ostatními podniky, které se pohybují a operují ve stejném odvětví. Tím, že podniky tyto informace zveřejní stávají se nejen v očích veřejnosti více transparentní a důvěryhodnější, ale také u stakeholderů. Podle (Kašparová a Kunz, 2013) vydávají nefinanční reporty podniky v České republice velmi ojediněle. Ty, co je zveřejňují jsou z největší části velkými podniky jako je např.: ČEZ, Škoda Auto, Vodafone. Podle autorů je ale zásadní role i malých a středních podniků, ty většinou nefinanční reporty nevykazují, ale to neznamená, že by nebyly společensky odpovědní. Mnoho z nich realizuje nějakou z aktivit nefinančního reportingu. Nejčastěji je tomu tak u otázky zaměstnanců, kde je k této implementaci vedou v tuto chvíli eticko-morální důvody. Existuje však nespočet podniků, jež nefinanční informace nevykazují z důvodů toho, že se bojí úniku citlivých dat nebo nevědí, jak vykazování správně provést.

Nefinanční reporting podle Pavlík a Bělčík (2010) umožňuje vyhodnotit a vykázat informace, které vedou k udržitelnému rozvoji firmy jako srozumitelné ve standardizované a auditované formě. Umožňuje podniku dobře pochopit, popsat a využít oblast svého působení. Ukazuje, za které vlivy a dopady, v oblasti ekonomické stability a výkonnosti, životního prostředí a sociálním rozvoji, nese společnost odpovědnost a za které ne.

2.3.1 Vykazování nefinančních informací

Autor uvádí (Vartiak, 2016), že význam společenské odpovědnosti firem hlavně v Evropě stále roste. V Evropě se zvyšují požadavky na nefinanční informace o podniku. V současné době neexistuje jednotný systém, pro vykazování

nefinančních informací, ani neexistuje jednotné pravidlo, jak se dané informace mají vykazovat. Nejčastěji se výroční zprávy vykazují prostřednictvím výročních zpráv nebo dokonce jako samostatné zprávy sdělující nefinanční informace. Jak uvádí (Kašparová a Kunz, 2013) zprávy jsou leckdy zveřejňovány online na webových stránkách společnosti. Další možnou formou je vykazování pomocí online prezentace pomocí rubrik na stránkách podniku. některé společnosti vykazují kombinace obou.

Před vykazováním zpráv o udržitelnosti bylo podle autorů (Székely a Brocke, 2015) běžné, že společnosti vykazovali informace, které se dotýkaly sociálních potřeb zaměstnanců, tedy kolik svým zaměstnancům podnik vyplácí. Po definici a vzniku legislativou ošetřeného nefinančního reportingu se podle (Kašparová a Kunz, 2013) začaly objevovat ve výkazech hlavně informace, které se dotýkaly enviromentálních témat. Tyto témata byla totiž pro podnik nejsnáze kvantifikovatelná. Nejčastěji podniky podávaly informace o tom, jaké jsou dopady aktivit podniku na životní prostředí.

Autor (Randles, 2015) uvádí, že z obecného hlediska všechny nefinanční reporty mají podobný charakter. Popisují sociální nebo environmentální problém a v závislosti na tom vykazují, kolik společnost utratila za to, aby daný problém vyřešila. Motivací pro vykazování zpráv o udržitelnosti není častokrát podle (Searcy a Buslovich) nejen legislativní úprava, ale také jiný typ motivace. Autoři tyto motivace rozdělily do tří skupin:

- a) Vnější tlaky: (akcionáři, kteří požadují informace o udržitelnosti);
- b) Vnitřní tlaky: (management a vedení společnosti, se snaží, aby se společnost jevila pro zákazníka transparentně);
- c) Možnost sdílet příběh společnosti.

V publikaci, kterou vydala Tetřevová (2017) uvádí, že podniky při vykazování častokrát podávají pozitivní informace více než ty negativní. Tomu by podle autorů mohlo být zabráněno, pokud by nefinanční informace byly kontrolovatelné stejně jako ty finanční a bylo přesně dané, jaký typ a druh informací daný podnik musí uvést.

2.3.2 Důvody a přínosy vykazování nefinančních reportů

Paní Kašparová je autorem publikace (Kašparová, 2011), kde uvádí, že důvodem pro podnik, proč by měl vykazovat tyto informace je zjišťování údajů o podniku v sociálních, enviromentálních oblastech. Z těchto informací lze vyvodit, jak je daný podnik udržitelný a poskytuje komplexnější obraz nejen investorům, stakeholderům, veřejnosti, ale i sobě samým. Podle Kašparová, Kunz (2013) má přijetí společenské odpovědnosti pro podnik mnoho přínosů a napomáhá získávat významné konkurenční výhody. Mezi nejdůležitější přínosy, z kterých mohou společensky odpovědné firmy profitovat jsou:

- Větší přitažlivost pro investory;
- Přilákání nových partnerů;
- Přilákání nových zaměstnanců;
- Lepší vnímání širokou veřejností;
- Rostoucí prodej;
- Zvýšení efektivity a snížení provozních nákladů;
- Lepší zázemí k lepšímu fungování;
- Zjištění potřeb stakeholderů (zájmových skupin) a rozvoj spolupráce s nimi.

Jak uvádí (Čaník, Řezbová a Zavrel, 2006) je nutné však uvést, že tyto přínosy jsou zjištěitelné až v dlouhodobém měřítku. Nezískávají je odpovědné firmy bezprostředně. Dále by přijetí tohoto společensky odpovědného chování nemělo redukovat ekonomickou úspěšnost firem. K získání těchto benefitů je však zapotřebí uplatnit zásady společenské odpovědnosti i do základních podnikových hodnot, strategií a plánování.

2.3.3 Typy nefinančních reportů

Výzkumníci (Viser a kol., 2007) uvádějí, že obecně je možné se setkat s několika druhy reportů. Právní úprava přesně neindikuje, co daný podnik má ve svých nefinančních reportech vykazovat a jakých témat se má dotýkat. Existuje proto několik typů reportů, jež se zabývají určitými tématy, která mají být danou společností vykazovány. Podle výzkumu společnosti KPMG, který provedla v roce 2013 je nejpoužívanějším typem reportingu Zpráva o udržitelnosti (Sustainability

Report), kterou použilo při nefinančním reportingu 43 % zkoumaných společností. Dalším typem reportu, který byl společností používán byla Zpráva o společné odpovědnosti podniku (Corporate Social Responsibility Report). Tu použilo ke svému reportu 25 % dotazovaných. Dalšími typy reportů, jež byly častokrát uvedeny jsou Enviromentální zpráva (Environmental Report) a Sociální zpráva (Social Report) dále pak i Zpráva o firemním občanství (Corporate Citizenship Report).

2.3.4 Společenská odpovědnost a porovnání Zprávy o společenské odpovědnosti podniku a Zprávy o udržitelnosti

Jak uvádí ve své knize (Kunz, 2012) se tyto principy v základu velmi podobají. Společenská odpovědnost je častokrát chápána jako velmi významná část udržitelného rozvoje. Není tedy překvapením, že tyto dvě zprávy se dotýkají podobných témat a také uplatňují principy tří pilířů udržitelného rozvoje. Jediný rozpor, který výzkumníci v těchto dvou zprávách nacházejí, je ten, že společenská odpovědnost firmy je vždy v souladu s udržitelným rozvojem, avšak zpráva o udržitelnosti daného podniku vždy nemusí být v souladu s udržitelností celé společnosti. Zpráva společenské odpovědnosti, která je zveřejňována pro své stakeholders, se zabývá vykazováním společenské odpovědnosti podniku. Společenská odpovědnost by podle (Prskavcová a kol., 2008) měla uplatňovat tři oblasti udržitelnosti tzv.: „Tři pé“ (Planet, Profit, People). Každá z těchto oblastí má své problémy, a právě Zpráva o společenské odpovědnosti by měla o těchto problémech informovat. Základními principy CSR Reportu jsou dobrovolnost, komplexnost a symbióza daných oblastí společenské odpovědnosti, systematickosti a dlouhodobý časový horizont. Při každodenních činnostech podniku se od něj očekává, že bude společensky odpovědný, tedy, že bude transparentní, etický a měl by přispívat a podporovat k udržitelnému rozvoji a uplatňovat jeho tři pilíře ke zlepšení stavu v celé společnosti. Naopak zpráva o udržitelnosti ukazuje, že aktivity trvale udržitelného rozvoje by měly v podniku uplatňovat vztahy mezi finančními a nefinančními aspekty v závislosti na ekonomickém, sociálním a enviromentálním pilíři, avšak ne vždy tyto aktivity musí být odpovědné vůči celé společnosti.

2.3.5 Právní úprava nefinančního reportingu

Nefinanční reporting je v současnosti v České republice dobrovolný. Není tedy upravován zákonem. Jedinou zmínkou o nefinančních informacích v české legislativě je v Zákonu č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Zde se udává, že výroční zpráva musí obsahovat, jak finanční, tak nefinanční informace. V rámci Evropské unie je vykazování nefinančních informací upraveno směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU ze dne 22. října 2014. Ta uvádí, že vykazovat nefinanční informace má takový subjekt, jenž je subjektem veřejného zájmu, má více než 500 zaměstnanců a zároveň čistý obrat přesáhl 40 000 000 EUR. Směrnice se zabývá záležitostmi týkající se problémům životního prostředí, tedy obnovitelných a neobnovitelných zdrojů, vypouštění emisí skleníkových plynů. Dále pak se zabývá zaměstnaneckými a celkově sociálními problémy, dodržováním lidských práv a bojem proti korupci a úplatkářství. Směrnice tedy uvádí, že by mělo v reportu uvedeno, jak těmto problémům předejít. Tato směrnice udává také seznam rámců, podle kterých je tyto nefinanční reporty možné vykazovat.

2.4 Rámce pro tvoření nefinančních reportů

Jak už bylo řečeno pro vykazování nefinančních informací slouží podnikům rámce neboli standardy, které udává směrnice Evropského parlamentu. Těchto rámců, které se zabývají problematikou společenské odpovědnosti je několik, a ne vždy se všechny přímo používají pro vytváření nefinančních reportů. Nicméně podniky, jež mají povinnost podle směrnice zveřejňovat nefinanční report by měly z těchto vnitrostátních a unijních rámců vycházet. Jak uvádí (Kašparová, Kunz, 2013) mezi nejčastější rámce patří globální iniciativa pro podávání zpráv (Směrnice GRI), mezinárodní rámec OSN (UN Global Compact), AA 1000 Accountability, směrnice pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD pro nadnárodní podniky), SA 8000, norma Mezinárodní organizace pro normalizace ISO 2600 a systém pro environmentální řízení podniků a audit EMAS.

2.4.1 Důvody utvoření rámců

Největším důvodem, proč byly tyto rámce vytvořeny bylo za účelem toho, aby byly nefinanční reporty porovnatelné. (Trnková, 2014) Za poslední dobu vzniklo velké

množství těchto iniciativ, u kterých se liší jejich kvalita, účel a šíře záběru a podnikům není přesně řečeno, podle kterého rámce mají vykazovat. Vykazované informace častokrát nejsou porovnatelné. Nicméně cílem iniciativ podle autorů knihy (Kašparová a Kunz, 2013) stále zůstává, usnadnit srovnatelné a užitečné zveřejňování informací podniků. Utvoření těchto rámců napomohlo podnikům také v tom, že odhalují veřejnosti i stakeholderům dosud nezjišťované informace. Podnik se tak stává více transparentním. Díky rámcům podnik také neopomene vykazovat informace, které jsou důležité právě například pro stakeholdery. Společnosti si také mohou vybrat, zda se chtějí řídit a vykazovat nefinanční informace pomocí mezinárodních, unijních či pomocí vnitrostátních rámců.

2.5 Výroční zpráva

Výroční zpráva je dokument, jež podává úplné informace o podniku a jeho vývoji za minulý rok. Podává informace o hospodaření a výkonnosti podniku, dále pak obchodní, personální, marketingové ale i daňové údaje. Společnosti tímto dokumentem také informují o budoucnosti podniku, cílů podniku a celkově o své podnikové filozofii. Zákon č. 563/1991 Sb. – o účetnictví udává legislativní povinnost vykazování výroční zprávy podnikům, přesněji obchodním společností a akciovým společností, které v předešlém roce splnily alespoň dvě ze tří kritérií:

- 1) Výše rozvahy činila přes 40 miliónů Kč;
- 2) Čistý obrat byl větší než 80 miliónů Kč;
- 3) Průměrný počet zaměstnanců byl 50 osob.

Výroční zpráva je součástí marketingové komunikace. Při dobrém zpracování zprávy napomáhá zpráva budovat image společnosti a zvyšuje důvěryhodnost dané společnosti. Výroční zprávy jsou určeny investorům, na jejich rozhodování ohledně investic má výroční zpráva svou důležitost.

2.5.1 Obsah výroční zprávy

Podle zákona č. 563/1991 Sb. – o účetnictví mají účetní jednotky, které mají povinnost disponovat účetní uzávěrkou, která je ověřená auditorem musejí vytvořit výroční zprávu. Tato zpráva by měla uceleně informovat o výkonnosti, činnosti

a hospodářském postavení za předešlý rok. Výroční zpráva podle zákona musí obsahovat nezbytné informace pro naplnění účelu výroční zprávy, ale také finanční a nefinanční informace. Nefinanční informace nemusí podle zákona vykazovat střední, malé a mikro účetní jednotky.

Obsah výroční zprávy by měl referovat o:

- Skutečnosti, které nastaly až po rozvahovém dni a jsou významné pro naplnění účelu výroční zprávy;
- O předpokládaném vývoji dané účetní jednotky;
- Aktivitách v oblasti výzkumu a vývoje dané účetní jednotky;
- Informacích o organizační složce podniku v zahraničí;
- Aktivitách v oblasti ochrany životního prostředí a pracovně-právních vztazích;
- Nabytí vlastních akcií nebo podílů.

Výroční zpráva by též podle zákona měla obsahovat účetní závěrku a zprávu auditora, případně další dokumenty. Zpráva by měla udávat údaje o zakázkách, důležitých obchodech, charitativních činnostech, ale i o nejrůznějších projektech, které byly za podpory společnosti v minulém roce zrealizovány. Tím, že je společností výroční zpráva vytvořena poskytuje informace o finanční zdravoti a stává se více transparentní před budoucími investory nebo před konkurencí.

2.5.2 Nefinanční část výroční zprávy

Výroční zpráva by podle zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb. „musí kromě informací nezbytných pro naplnění účelu výroční zprávy dále obsahovat nejméně finanční a nefinanční informace“. Toto téma přesně řeší §21 odstavce č. 2. Problematiku nefinančního reportingu též řeší §32f-i. Nefinanční reporting musí uvádět velká účetní jednotka, která je obchodní společností a současně i subjektem veřejného zájmu a k rozvahovému dni překročila účetní jednotka počet 500 zaměstnanců za minulé období. Zároveň je musejí vykazovat konsolidované účetní jednotky velké skupiny účetních jednotek, pokud k rozvahovému dni překročí počet 500 zaměstnanců za účetní období a jsou subjektem veřejného zájmu. Účetní jednotka vydává tyto nefinanční informace v rozsahu, který je dostatečný k pochopení vývoje, výkonnosti, postavení a k pochopení dopadu na otázky z oblastí

životního prostředí, z oblasti sociální a zaměstnanecké, z oblasti lidských práv a z oblasti korupce a úplatkářství. Tak jak má vypadat struktura vykazování nefinančních informací ve výroční zprávě upravuje §32g odst. 2a-e.

Vykazování nefinančních informací ve výroční zprávě dále upravuje Evropská směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95 EU o zveřejňování nefinančních informací.

Nefinanční informace spolu s výroční zprávou nebo konsolidovanou výroční zprávou mohou být zveřejněny i online na internetových stránkách určitého podniku v rozmezí 6 měsíců od rozvahového dne, zde musí být zveřejněny veřejnosti.

2.5.3 Zveřejňování výroční zprávy

Zveřejňování výroční zprávy musí být podle zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb. ve stejném rozsahu v jakém byla sestavena. Účetní jednotky, které musejí mít výroční zprávu ověřenou auditorem, musejí výroční zprávu zveřejnit do 30 dnů od doby, kdy byla ověřena auditorem. Výroční zpráva ověřená auditorem musí být zveřejněna společně se zprávou auditora. Pokud by nebyla zpráva schválena valnou hromadou nebo ověřena auditorem, společnost je povinna zveřejnit výroční zprávu do dalšího účetního období a musí obsahovat informaci, že výroční zpráva nebyla ověřena auditorem nebo nebyla schválena valnou hromadou. Výroční zprávy, které se zapisují do veřejného rejstříku musejí také nejpozději do 30 dnů od doby kdy byly vytvořeny a zveřejňují se uložením do sbírky listin. Zde se zpráva zveřejňuje také v elektronické podobě ve formátu PDF. Zde jsou dokumenty přístupné veřejnosti. Účetní subjekt by měl také umožnit veřejnosti pořízení kopie určité výroční zprávy. Podle zákona č. 106/1999 Sb.; o svobodném přístupu k informacím musí být výroční zpráva zveřejněna do 1. března každého roku za předešlý kalendářní rok.

Pokud se jedná o archivaci, tak účetní jednotky mají za povinnost archivovat účetní záznamy po 10 let od konce účetního období.

2.5.4 Konsolidovaná účetní závěrka

Konsolidovanou účetní závěrkou se myslí účetní závěrka sestavené a upravené metodami konsolidace. Konsolidovaná účetní závěrka musí být ověřena auditorem. Sestavit tuto závěrku mají za povinnost účetní jednotka, která je obchodní

společností a je ovládající osobou nebo vykonává společný vliv. Pokud má účetní jednotka povinnost podle zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb. vykazovat konsolidovanou účetní závěrku má tedy povinnost vyhotovit i konsolidovanou výroční zprávu. Náležitostmi této výroční zprávy jsou informace o konsolidačním celku, účetních jednotkách pod společným vlivem a účetních jednotkách přidružených. Pokud je vytvořena konsolidovaná výroční zpráva a obsahuje všechny náležitosti výroční zprávy, tak společnost nemusí vytvářet výroční zprávu z důvodu, toho, že vykazované zprávy by byly zdvojené. Konsolidovanou účetní závěrku je nejčastěji účetní závěrkou několika podniků, které mají společný majetek a závazky a dosažené hospodářské výsledky mateřského podniku s ostatními podniky, v nichž má určitý podíl.

2.6 Manažerské účetnictví

Manažerské účetnictví je z obecného hlediska soubor informací, které jsou poskytovány řídicím pracovníkům za účelem rozhodování. Manažerské účetnictví se podle (Fibírová a kol., 2015) dotýká mnoho složek informačního systému, jako je účetnictví, vnitropodnikové účetnictví, finanční účetnictví, statistika, statistické metody nebo ekonomické metody. Dále pak se dotýká oblastí rozpočetnictví a controllingu. Manažerské účetnictví tyto soubory finančních a nefinančních informací vykazuje pro řídicí orgány (manažery). Manažerské účetnictví je především určeno pro interní použití. Je důvěryhodné a pravdivé a z tohoto důvodu není regulováno státem. Z důvodů toho, že je interním nástrojem nenahlíží pouze na náklady a výnosy, ale také na efektivnost řízení. Manažerské účetnictví do svých výkazů zahrnuje informace nejen ekonomické informace, ale také technické, sociální, environmentální informace. Používá údaje jak externí, tak interní a také nejen informace, které se dají vykázat v peněžní formě, ale také informace v naturální formě.

2.6.1 Účel manažerského účetnictví

Podle autorky (Zyznarska-Dworczak, 2018) se od manažerského účetnictví očekává, že bude informovat nejen o ekonomické, ale také sociální a environmentální výkonnosti. Snaží se tedy implementovat finanční i nefinanční informace do řízení

podniku. Manažerské účetnictví napomáhá svými způsoby společensky odpovědnému subjektu ovlivňovat velké množství zainteresovaných stran a akcionářů. Dává si tedy za úkol zjišťovat skutečné jevy a informace, kontrolovat je a vyhodnocovat je a následně připravit informace pro konečné rozhodování a stanovení směru a cílů, kterých by se mělo dosáhnout. Podle (Fibířová a kol., 2015) si manažerské účetnictví dává za úkol informovat o struktuře nákladů. Tím se rozumí členění nákladů podle účelu, ne podle druhu nákladů, jako je to u finančního účetnictví. Dále si dává za úkol kontrolovat dodržování stanovených norem a zjišťuje odchylky od těchto zadaných standardů. Zabývá se též nejen údaje o minulosti, ale též se snaží dát obraz o tom, jak by mohla při určitém trendu vypadat budoucnost. Dává informace o možných investicích do budoucna a dává údaje o tom, jak a kde je možné snížit jakékoliv náklady. Jako základní zásada je u manažerského účetnictví to, že náklady na pořízení informací pro systém řízení musí být nižší než efekty, které tyto efekty poskytnou. Je nutné, aby náklady měli přímou souvislost s určitým objektem. Manažerské účetnictví je tedy systém, který zkoumá ekonomickou realitu, tím, že eviduje, třídí, analyzuje a seskupuje hodnotové informace do nejrůznějších přehledů, výkazů, opatřeních nebo návrhů a tyto údaje mají pomoci řídicím pracovníkům o budoucím vývoji podniku a napomoci při řízení podnikatelského procesu.

2.6.2 Oblasti manažerského účetnictví

Trojice autorů (Hradecký a kol., 2018) mezi nejdůležitější oblasti, o které se manažerské účetnictví opírá je rozpočetnictví, vnitropodniková statistika, controlling a kalkulace.

Rozpočetnictví se v manažerském účetnictví zabývá z většiny budoucností. Úkolem této oblasti je stanovit finanční vyjádření úkolů do budoucna. Poskytuje údaje k tomu, aby bylo možné sestavit kalkulaci. Na základě této oblasti se sestavuje rozpočet na budoucí období, který se skládá z rozpočtů provozní činnosti, rozpočtu investic a finančního rozpočtu.

Další oblastí, jenž se manažerské účetnictví dotýká je kalkulace. Tu lze dedukovat jako proces ke zjištění nákladů, které jsou přesně druhově, časově, objemově a jakostně vymezeny. Při kalkulaci se tedy přesně informuje o předpokládaných

nákladech a skutečně dosažených. Náklady dle kalkulace můžeme rozdělit na přímé (jednicové) a nepřímé (režijní). Kalkulaci lze tedy chápat jako činnost vedoucí ke zjištění a stanovení nákladů.

Controlling je další oblastí, s níž je manažerské účetnictví propojeno. Controllingem se rozumí systém pravidel, která napomáhají dosažení firemních cílů. Princip spočívá v tom, že se porovnává žádaný stav se skutečností a upozorňuje, jak nežádoucí či nečekané trendy. Analýza těchto odchylek je podstatou Controllingu. Controlling může být též chápán jako metoda řízení. Taktéž podle (Čechová, 2011) úzce souvisí s reportingem, který tyto zjištění vykazuje. Vykazuje tyto informace nejen z pohledu celku, ale také pohledem na určité části, které jsou z hlediska řízení společnosti primární.

Statistika je poslední oblastí, která stojí za povšimnutí, pokud mluvíme o manažerském účetnictví. Tato oblast shromažďuje a zpracovává informace o stejnorodých sociálně-ekonomických jevech. Zkoumá jejich zákonitosti a vznik a vyhodnocuje z nich závěry. Statistika čerpá nejen z účetnictví, ale také například pomocí nejrůznějších šetření. K vyhodnocení výsledků a vyvozování závěrů používá nejrůznější matematické metody.

2.6.3 Vztah finančního a manažerského účetnictví

Autoři, jenž rozebírají ve své práci obě tyto účetnictví (Taipaleenmäki a Inkäheimo, 2013) uvádějí, že hlavním rozdílem mezi manažerským a finančním účetnictvím je jeho zaměření. Finanční účetnictví směřuje svůj výkaz externě, tedy je nutné ho zpřístupnit kontrolním orgánům. Naopak manažerské účetnictví má své určení interní. Slouží k interním účelům. Dalším rozdílem je, že finanční účetnictví má daný rozsah naopak manažerské musí mít takový rozsah, aby dalo informace a podklady pro vytvoření finančního účetnictví. Finanční účetnictví je kontrolováno státem a také regulované, musí být tedy pravdivé založené na principu pravdivosti, přičemž manažerské účetnictví je důvěryhodné, není vytvářeno za účelem zveřejnění a slouží pouze pro interní použití. Ceny, které vykazuje manažerské účetnictví vznikly nějakou kalkulací a nejsou reálné, naopak v účetnictví finančním se bavíme o reálných cenách. Autor Král (2018) uvádí, že pokud bychom chtěli jednotlivé účetnictví propojit slouží k tomu jedno kruhová soustava účetnictví, které zajišťuje

potřeby obou uživatelů, jak externích, tak interních, a to díky různě členěné analytické evidenci. V této evidenci se vyskytují náklady, výnosy, aktiva, pasiva a kapitál. Nebo pomocí dvou kruhové soustavy účetnictví a ta zajišťuje potřeby obou skupin. V praxi se podle autora toto propojení používá kombinací obou těchto teorií.

3 Metodika

Data, která jsou zpracována v této části diplomové práce byla čerpána z odborné literatury, jak tuzemské, tak zahraniční. Dále byly použity informace získané z odborných článků a internetových zdrojů. V další řadě byly použity informace z nefinančních částí výročních zpráv dřevozpracujících podniků, které se řadí do organizace Společenstva dřevozpracujících podniků v ČR, z. s., ty byly zpracovány podle zákona číslo 563/1991 Sb., o účetnictví. Pro zkoumání nefinančních částí výročních zpráv lesnických podniků byly získávány výroční zprávy od podniků, jež se řadí do Asociace lesnických a dřevozpracujících podniků (ALDP).

Výzkum je tvořen 5 fázemi. V první fázi byla zkoumaná data, která jsou dostupná na internetu. Jsou to nejrůznější informace o daných podnicích, která jsou k nalezení ve Veřejném rejstříku a Sbírce listin (or.justice.cz). Tyto údaje byly podrobeny analýze a na základě statistických metod z nich byly vyvozeny další informace pro další výzkum.

Druhá fáze se zabývala přímým oslovením jednotlivých podniků. Podniky, jež se řadí do Společenstva dřevozpracujících podniků v ČR a do Asociace lesních a dřevozpracujících podniků (ALDP) a vykazují ve svých výročních zprávách nefinanční informace byly telefonicky kontaktovány a dotazovány, podle jakých metod jednotlivé reporty nefinančních informací vykazují a jaká témata v těchto reportech rozebírají. Tyto informace byly zjišťovány na základě toho, zda nebylo možné zjistit tyto informace pomocí Veřejného rejstříku a Sbírky listin. Informace z této fáze byly také analyzovány a vyhodnoceny pomocí statistických metod pro další výzkum.

Ve třetí fázi se získaná a zanalyzovaná data z předchozích fází použili k tvorbě kritérií. Tato kritéria byla vytvořena na základě zjištěných teoretických poznatků a na základě zjištěných poznatků o jednotlivých organizacích. Byly určeny jednotlivé standarty, které byly mezi sebou porovnávány na základě vytvořených kritériích. Tato kritéria nemohla být vytvořena dříve, jelikož nebyly k dispozici data o prioritách při vykazování nefinančních informací u lesnických a dřevozpracujících podnicích. Nebylo známé, jaká témata při vytváření nefinančních reportů jsou tyto typy podniků stěžejní.

Čtvrtá fáze výzkumu se zabývala vytvořením metodiky, která bude nejlépe reflektovat požadavky lesnických a dřevozpracujících podniků na nefinanční reporting. Na základě údajů, které byly získány od daných podniků, bylo zjištěno, jaká témata jsou pro tyto podniky stěžejní a jaké jsou jejich požadavky na strukturu reportingu. Na základě těchto dat byla vytvořena metodika, která odpovídá požadavkům dřevozpracujících a lesních podniků na vykazování nefinančních informací.

V páté fázi byla tato vytvořená metodika aplikována na Školní lesní podnik v Kostelci nad Černými lesy a pomocí této metody byl vytvořen vzorový nefinanční report.

3.1 Statistické metody

K analýze získaných empirických dat posloužili matematické výpočty a statistické metody. Statistické metody posloužily k popsání a charakterizování určitých jevů pomocí aritmetického průměru, pravděpodobnosti. Dále pak zjišťování rozdílů či společných rysů jednotlivých výsledků, k tomuto porovnávání posloužily testy rozdílů či průměrů, ale také korelační koeficienty. Dále statistické metody posloužily k vyhodnocení určité závislosti. Díky těmto metodám mohly být formulovány hypotézy o kauzálních závislostech.

3.1.1 Aritmetický průměr

Aritmetický průměr se značí vodorovným pruhem nad proměnnou. Je nejpoužívanějším a neznámějším průměrem, který se používá k vyjádření průměrné hodnoty z určitých dat. Je důležité, aby tato data byla stejnorodá. Poté jsou tyto hodnoty, které chceme zahrnout do průměru, sečteny a následně vyděleny četností těchto dat.

3.1.2 Medián

Medián dělí vzestupně seřazené hodnoty na půl. Medián je vhodné používat pouze pro jednorozměrnou reálnou veličinu. Je to tedy hodnota, která se nachází uprostřed číselného seznamu. Výsledná hodnota je průměrnou hodnotou celého seznamu.

Medián je vhodné použít pro zjištění hodnoty, v případě, že data nejsou stejnorodá. Značí se vlnkou nad proměnou.

3.1.3 Statistická pravděpodobnost

Statistická pravděpodobnost nám říká, jaká je míra očekávanosti daného jevu. Pravděpodobnost vyjadřuje, jak je pravděpodobné, že se určitý jev stane. Pokud je pravděpodobnost rovna nule, daný jev nemůže nastat, naopak pokud pravděpodobnost roste od hodnoty nula je pravděpodobnější, že se daný jev uskuteční. Pravděpodobnost se značí velkým písmenem „P“. Její hodnotu vypočítáme vydělením příznivých výsledků celkovým počtem hodnot. Pro procentuální vyjádření pravděpodobnosti tento výsledek vynásobíme stem.

3.1.4 Závislost jevů

Ke zjištění míry závislosti dvou jevů, byl použit Pearsonův koeficient kontingence. Tento koeficient určuje, zda jsou na sobě určité dva jevy závislé a v jaké síle. Určuje tedy, zda je daný jev závislý na druhém jevu. Pearsonův koeficient kontingence se značí velkým písmenem P a podle (Anděl, 2019) je jeho vzorec (Obrázek 4):

$$P = \sqrt{\frac{\chi^2}{n + \chi^2}},$$

Obrázek 4: Pearsonův koeficient kontingence

Zdroj: vlastní tvorba

Aby bylo možné dosadit hodnoty do tohoto vzorce je nutné vypočítat míru intenzity vzájemné závislosti dvou slovních znaků v tabulce. Proto je nutné vypočítat čtvercovou kontingenci χ^2 (Obrázek 5):

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^s \frac{(n_{ij} - n'_{ij})^2}{n'_{ij}}$$

Obrázek 5: Vzorec pro výpočet čtvercová kontingence

Zdroj: vlastní tvorba

Pro vypočtení je nutné zjistit nejen skutečné četnosti „n“ (ty které byly zjištěny průzkumem), ale také teoretické četnosti „n'“ (vypočítané za předpokladu nezávislosti obou jevů). Čím se teoretické četnosti více liší od skutečných četností, tím více jsou na sobě závislé. Výpočet teoretických četností (Obrázek 6) se vyjádří pomocí tabulek a je známo, že „ni“ a „nj“ jsou okrajové četnosti a „n“ je rozsah daného souboru.

$$n'_{ij} = \frac{n_{i\bullet} \cdot n_{\bullet j}}{n}$$

Obrázek 6: Vzorec pro výpočet teoretické četnosti

Zdroj: vlastní tvorba

Aby mohla být hypotéza potvrzena či zamítnuta je potřeba určit kritickou hodnotu. K tomu slouží chí kvadrát. K tomu, abychom tento krok mohli provést je zapotřebí statistických tabulek, ve kterých je hledána hodnota chí kvadrátu. K tomu, aby mohla být daná hodnota vyhledána je nutné určit stupně volnosti „r“ na hladině alfa = 0,05. Stupně volnosti se určí na základě počtu proměnných v daném příkladě. Pokud se P v kritickém oboru ($P > \chi$) je nutné danou hypotézu zamítnout.

3.2 Získání výročních zpráv

Aby mohlo dojít k získání informací o tom, jak a jaké nefinanční informace podniky vykazují, bylo potřeba dohledat výroční zprávy jednotlivých podniků, které se řadí do Společenstva dřevozpracujících podniků v ČR a do Asociace lesních a dřevozpracujících podniků. Tyto výroční zprávy mají povinnost zveřejňovat ty podniky, které splňují alespoň dvě ze tří kritérií. Tedy, že jejich výše rozvahy činila přes 40 miliónů Kč, čistý obrat byl větší než 80 miliónů Kč nebo průměrný počet zaměstnanců byl 50 osob. U těchto podniků byly ve větší míře výroční zprávy

nalezeny na podnikových webových stránkách nebo ve Veřejném rejstříku a Sbírci listin (or.justice.cz). Do těchto rejstříků jsou výroční zprávy nahrávány spolu s účetními závěrkami příslušným rejstříkovým soudem, který je získá od daných podniků. Zkoumané výroční zprávy byly za účetní období roku 2020.

3.3 Primární výzkum pomocí telefonického dotazování

Informace, které byly zjištěny sekundárním výzkumem díky Veřejnému rejstříku a Sbírci listin byly neúplné nebo důležité informace úplně chyběly bylo přistoupeno ke zjišťování informací pomocí primárního výzkumu. Nebylo přistoupeno ke sběru dat, pomocí dotazníku, jelikož návratnost tohoto druhu dotazování od soukromých podniků je minimální. Bylo přistoupeno k přímé telefonické konfrontaci s danými podniky. Tento sběr dat se opíral o rekognoskaci pomocí telefonického dotazování. Výběr podniků, jež byly kontaktovány byl však zúžen na ty, u kterých se z předchozího šetření zjistilo, že vykazují nefinanční informace a řadí se do Společenstva dřevozpracujících podniků v ČR a do Asociace lesnických a dřevozpracujících podniků. K tomuto telefonickému šetření bylo přistoupeno z důvodu toho, aby bylo zjištěno, zda pro vykazování nefinančních informací využívají některé známé metody a pokud ano, tak jaké. Dále také jaká témata z oblasti nefinančních informací jsou pro ně důležitá a zda jsou pro daný podnik důležitější informace z oblastí sociálních, environmentálních či ekonomických. Pro komunikaci s podniky byly použita telefonní čísla, která jsou uvedena na internetových stránkách podniků, či která jsou uvedena v seznamu podniků, jež se řadí do Společenstva dřevozpracujících podniků a do Asociace lesnických a dřevozpracujících podniků. Celkem bylo pro telefonické dotazování vybráno 47 podniků, u nichž bylo zjištěno, že vykazují ve svých výročních zprávách nefinanční informace.

3.3.1 Průběh telefonického dotazování

Po zjištění kontaktu na daný podnik, který byl vyselektován jako ten vhodný pro telefonické dotazování došlo ke kontaktování určitého podniku telekomunikací. Po dovolání do daného podniku proběhlo představení a zodpovězení účelu tohoto telefonátu. Druhé straně bylo řečeno, že se jedná o průzkum, jenž se týká vykazování

nefinančních informací z výroční zprávy. Dále bylo telefonujícímu oznámeno, že se jedná o informace, které budou použity v diplomové práci, která se touto problematikou zabývá. Bylo též oznámeno, že informace, které budou získány budou použity pouze anonymně, kvůli ochraně citlivých dat. Pokud byl telefonující obeznámený s problematikou nefinančních informací, chtěl odpovídat a byl kompetentní, aby mohl na tyto otázky odpovědět přešlo se k zodpovídání jednotlivých připravených otázek.

První otázka měla získat odpověď na to, zda podnik opravdu vykazuje nefinanční informace ve své výroční zprávě. Tím bylo docíleno, zda daný podnik má ponětí o tom, co jsou nefinanční informace a zda je zjištění ze sekundárního výzkumu pravdivé.

Pokud subjekt věděl o tom, že podnik vykazuje nefinanční informace, bylo přistoupeno ke druhé otázce, rozebírající problematiku více do detailu. Druhá otázka se týkala toho, zda podnik vykazuje nefinanční informace podle nějakých standardů, nebo zda je vytváří podle sebe. Pokud odpovídající uvedl, že k vykazování využívají známé metodiky bylo se tázáno jaké. Pokud respondent otázku negoval byl dotázán, zda alespoň ví, o tom, že tyto standardy a metodiky pro vykazování nefinančních informací existují, a proč přistoupil k vykazování nefinančních informací pomocí vlastní metodiky.

Třetí otázka se týkala témat, která jsou pro daný podnik ve vykazování nefinančních informací ta nejdůležitější. A také, jaké oblasti jsou v jejich nefinančních reportech nejdůležitější, zda ty, které se dotýkají sociálních témat nebo ty, které informují o ekonomických a environmentálních tématech.

Po položení těchto tří otázek bylo respondentům poděkováno za ochotu a za účast v tomto telefonickém dotazování.

3.4 Výběr nejvhodnějšího standardu pro vykazování nefinančních informací

Ke zvolení nejvhodnějšího standardu pro vykazování nefinančních informací posloužily data, která byla získána z primárního a sekundárního výzkumu. Tyto získané informace byly zohledněny při tvorbě kritérií, podle kterých bylo rozhodováno, jaký je nejvhodnější rámec pro vykazování nefinančních informací

u dřevozpracujících a lesních podniků. Tato kritéria byla zanalyzována a vytvořena na základě toho, aby podle nich mohlo dojít ke komparaci jednotlivých standardů a vybrán ten nejvhodnější. K této části výzkumu byla použita data nejen z primárního a sekundárního výzkumu, ale také informace z literární rešerše. Dále posloužily informace o jednotlivých rámcích a na základě toho mohl být vybrán ten nejpřesnější a nejvhodnější pro vykazování nefinančních informací u dřevozpracujících a lesních podniků.

3.4.1 Tvorba kritérií

Tvoření kritérií nemohlo proběhnout dříve, než byly provedeny veškerá šetření, jelikož by nebylo možné určit to, co je pro dřevozpracující a lesní podniky prioritní při vykazování nefinančních informací. Bylo nutné zjistit, jaká témata zohledňují ve svých nefinančních reportech a jakých oblastí se tato témata dotýkají. Důležitou informací, pro tvorbu kritérií je, jaké oblasti jsou pro tento typ podniků důležité (sociální, environmentální, ekonomické). Tyto informace byly zjišťovány při zkoumání jednotlivých výročních zpráv a také pomocí telefonického dotazování. Další informace zohledňují, co zkoumané podniky vede k tomu, aby vykazovaly nefinanční informace podle své vlastní metodiky, a ne podle známých standardů (časová náročnost na tvorbu reportu, požadavek na rozsah reportu, periodicitu vydávání). Tyto informace byly zjišťovány pomocí telekomunikace, při dotazování, proč podniky vykazují nefinanční informace podle své vlastní metodiky. Dále bylo vytvořeno kritérium, které se zabývá obsahem reportu, tedy zda jsou vykázané reporty obsahově konkrétní či jsou spíše obecnějšího rázu. Tyto informace, i jako ty předchozí nemohly být zjištěny na základě charakteristiky dřevozpracujících a lesních podniků, ale bylo potřeba zanalyzovat výroční zprávy, které byly získané pomocí veřejného rejstříku a sbírce listin.

3.5 Tvorba vlastní metodiky pro dřevozpracující a lesní podniky

Na základě údajů, které byly zjištěny z předchozích šetření mohlo být přistoupeno k další fázi výzkumu. K tomu, aby mohla být vytvořena vlastní metodika pro vykazování nefinančních informací pro dřevozpracující a lesní podniky, byly využity získané informace o těchto podnicích z předchozího výzkumu. Při tvorbě

této vlastní metodiky bylo účelem zohlednit specifické vlastnosti těchto typů podniku na základě dat, které byly získány. Tvorba metodiky byla sestavena na základě toho, aby zveřejňované informace podávaly informace o obecných aspektech daného podniku, ale i o specifických aspektech, v tomto případě o specifikách dřevozpracujícího průmyslu a lesního hospodářství. Dále se tato metodika snaží o to, aby byla co nejvíce praktická a vhodná pro vykazování nefinančních informací u dřevozpracujících a lesních podniků. Je snaha o to, aby byla co nejideálnější metodikou a splňovala všech 7 kritérií, které byly v předchozím výzkumu určeny a podle kterých byla vybírána ta nejvhodnější metodika pro dřevozpracující a lesní podnik. Při tvorbě metodiky byly určeny oblasti témat, o kterých by mělo být vykazováno. Dále bylo určeno, že pro to, aby byly nefinanční informace porovnatelné je nutné určit rozsah, obsah, ale také periodicitu vydávání této metodiky. Při tvorbě metodiky bylo také přihlíženo k časové náročnosti na vytvoření reportu. V neposlední řadě bylo také smýšleno nad tím, jak bude probíhat financování této metodiky a zda bude možné, aby vykazované nefinanční informace bylo možné ověřit.

3.5.1 Utváření ukazatelů

Aby metodika mohla splňovat kritéria, která byla vytvořena, je tvorba této metodiky podložena ukazateli. Tyto ukazatele se snaží o to, aby byla vytvořena konkrétní témata, o kterých má být při vykazování nefinančních informací informováno. Dále dávají prostor pro konkrétnost, určený rozsah reportu, udávají přesné informace, které jsou pro lesní a dřevozpracující podniky důležité a v neposlední řadě zjednodušují porovnatelnost a ověřování vykazovaných informací. Utváření těchto ukazatelů probíhalo na základě zjištěných informací od daných podniků. Díky analýze získaných dat o jednotlivých dřevozpracujících a lesních podnicích z literární rešerše a z dotazování podniků při jednotlivých šetření nebo při analýze jednotlivých známých standardů bylo možné vytvořit vhodné ukazatele, které přesně odpovídají požadavkům lesního hospodářství a dřevozpracujícího průmyslu.

3.6 Aplikace metodiky na Školní lesní podnik v Kostelci nad Černými lesy

Aplikace metodiky proběhla na Školním lesním podniku v Kostelci nad Černými lesy dne 23. 2. 2022. Organizátorem a průvodcem byl při výzkumu pan referent Ing. Radek Kajfosz. Zaměstnancům Školního lesního podniku v Kostelci nad Černými lesy byly položeny otázky, týkající se obecných ale i specifických oblastí, ať už se jednalo o sociální, ekonomické či environmentální otázky. Tyto otázky reflektovali jednotlivé ukazatele. Na otázky odpovídali vhodní zaměstnanci, kteří disponovali odpověďmi na určitá témata. Na základě získaných odpovědí mohl být vytvořen vzorový nefinanční report.

4 Výsledky

4.1 Zjištění informací z výročních zpráv

Výzkum v první fázi získával informace o jednotlivých dřevozpracujících a lesních podnicích, které se řadí do Společenstva dřevozpracujících podniků ČR a Asociace lesnických a dřevozpracujících podnicích. Zjišťování těchto dat probíhalo pomocí výročních zpráv, které jsou k dohledání ve Veřejném rejstříku a Sbírci listin (or.justice.cz). Tyto výroční zprávy byly podrobeny analýze a bylo zjišťováno, zda obsahují nebo neobsahují nefinanční informace. Dále byla pomocí výročních zpráv a pomocí internetových stránek daných podniků zjištěna velikost jednotlivých podniků. Následně díky statistickým metodám mohlo být uvedeno, jak se vykazování výročních zpráv a nefinančních informací odvíjí od velikosti určitého podniku. Získané údaje byly vyjádřeny v procentech a byly vyjádřeny závislosti těchto jevů.

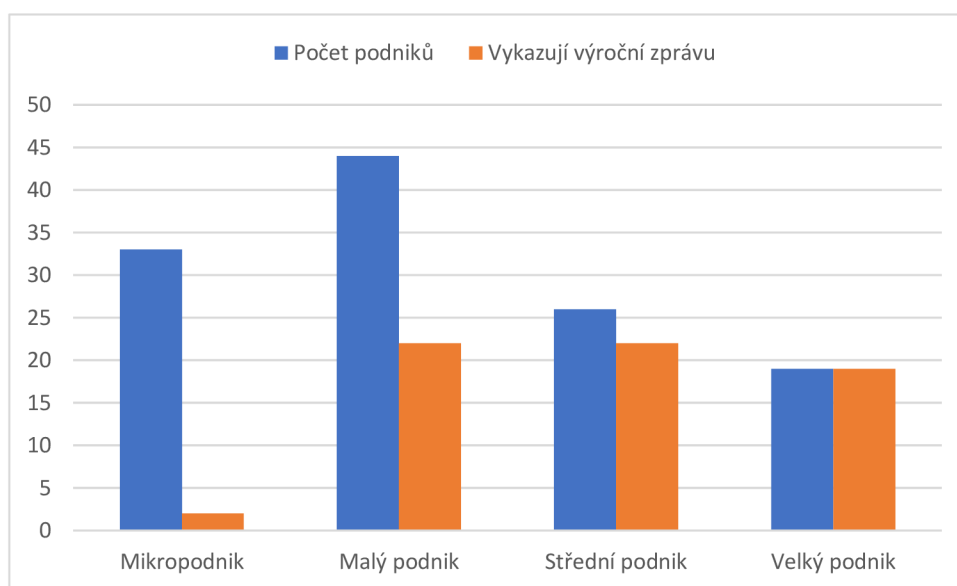
4.1.1 Vykazování výročních zpráv a nefinančních informací

Mnoho podniků, kteří se řadí do Společenstva dřevozpracujících podniků a do Asociace lesnických a dřevozpracujících podniků nemusí ze zákona vykazovat výroční zprávu. Z počtu 122 podniků, svou výroční zprávu vypracovalo 65 podniků. Pokud daný podnik neměl výroční zprávu, aby bylo možné zjistit o daném podniku informace, byla podrobena analýze účetní závěrka daného podniku. Účetní závěrka však nemá za úkol informovat o nefinančních aktivitách. Z celkového počtu 122 podniků je 108 dřevozpracujících a 14 lesních. Výroční zprávu zveřejnilo 51 dřevozpracujících a 14 lesních podniků. Podle procentuálního zastoupení tedy výroční zprávu zveřejnilo 53,3 % podniků z celkového počtu 122. Pokud bychom brali v potaz jednotlivé druhy podniků, tak výroční zprávu zveřejnilo 47,2 % dřevozpracujících podniků z celkových 108, naopak lesnické podniky při vykazování výročních zpráv byly stoprocentní. To však je nejpravděpodobněji zapříčiněno malým zkoumaným počtem tohoto druhu podniků.

Vykazování výroční zprávy v závislosti na velikosti podniku

V této fázi výzkumu bylo všech 122 podniků rozděleno do čtyř skupin podle velikosti daného podniku. Velikost podniku byla určena na základě toho, kolik

má daný podnik zaměstnanců. Tyto informace byly zjišťovány právě ve výročních zprávách či na internetových stránkách jednotlivých podniků. První skupinou jsou mikropodniky, jež zaměstnávají 1-9 zaměstnanců. Těchto podniků se ve Společenstvu dřevozpracujících podniků a v Asociaci lesních a dřevozpracujících podniků nachází 33. Mikropodniky, které vykázaly výroční zprávu byly 2. Další skupina jsou malé podniky, jež zaměstnávají od 10 do 49 zaměstnanců. Této skupiny podniků bylo ve vzorku 44. Výroční zprávu vykazuje přesně polovina z nich tedy 22 podniků, naopak druhá polovina výroční zprávu nevykazuje. Třetí skupina jsou střední podniky, jichž se ve zkoumaném vzorku nachází 26. Jsou to podniky, které zaměstnávají 50-249 zaměstnanců. Z celkových 26 podniků nevykázaly výroční zprávu pouze 4 podniky. Poslední skupina jsou velké podniky, jejichž počet zaměstnanců je od 250 a více. Ve zkoumaném vzorku se nachází 19 podniků tohoto druhu. Všechny z nich vykazují výroční zprávu. Pro snazší orientaci byl vytvořen sloupcový graf (Graf 1) a (Tabulka 1), kde jsou poměry jednotlivých oblastí vyjádřeny v procentuálním zastoupení.

Graf 1: Vykazování výročních zpráv v závislosti na velikosti podniku

Zdroj: vlastní tvorba

Tabulka 1: Vykazování výročních zpráv v závislosti na velikosti podniku

	Mikropodnik	Malý podnik	Střední podnik	Velký podnik	Celkem
Počet podniků	33	44	26	19	122
Vykazují výroční zprávu	2	22	22	19	65
Nevykazují výroční zprávu	31	22	4	0	57
Vykazování výročních zpráv v procentech	6 %	50 %	85 %	100 %	53 %

*Zdroj: vlastní tvorba***Vykazování nefinančních informací v závislosti na velikosti podniku**

Pro tuto část byly použito také rozdělení podniků dle velikosti do 4 skupin. Údaje byly vyhledány ve výročních zprávách jednotlivých podniků. Bylo zjištěno, že z celkového počtu 33 mikropodniků vykázal ve své výroční zprávě pouze jeden podnik nefinanční informace. V druhé skupině malých podniků z celkového počtu 44 podniků vykázalo nefinanční informace 14 z nich. Co se týče středních podniků, tak z počtu 26 podniků vykázalo nefinanční informace ve své výroční zprávě 16 středních podniků. Pokud se bavíme o velkých podnicích, tak z počtu 19 podniků vykázalo nefinanční informace 16 z nich. Pro snadnější orientaci přikládám vlastní tabulku (Tabulka 2).

Tabulka 2: Vykazování nefinančních informací v závislosti na velikosti podniku

	Mikropodnik	Malý podnik	Střední podnik	Velký podnik	Celkem
Počet podniků	33	44	26	19	122
Vykazují výroční zprávu	2	22	22	19	65
Vykazují nefinanční informace	1	14	16	16	47
Vykazování nefinančních informací v procentech	3 %	32 %	62 %	84 %	39 %

*Zdroj: vlastní tvorba***4.1.2 Určení závislosti jevů**

Pro určení závislosti, respektive nezávislosti dvou jevů, tedy zda je závislost vykazování výročních zpráv a nefinančních informací závislé na velikosti daných podniků, tak k tomuto ověření byla použita statistická metoda pomocí Pearsonova koeficientu kontingence.

H0: Vykazování výročních zpráv je nezávislé na velikosti podniku

K vyřešení tohoto příkladu posloužila data z tabulky (Tabulka 1). Data z ní byla použita jako skutečné četnosti, k tomu, aby mohla být vypočítána teoretická četnost, tak k tomu byl použit vzorec (Obrázek 6). Data, která byla zjištěna byla zapsána do tabulky (Tabulka 3):

Tabulka 3: Teoretická četnost 1

Velikost podniků / Vykazuje výroční zprávu	Ano	Ne	Celkem
Mikro	17,58196721	15,41803	33
Malé	23,44262295	20,55738	44
Střední	13,85245902	12,14754	26
Velké	10,12295082	8,877049	19
Celkem	65	57	122

Zdroj: vlastní tvorba

Poté, co bylo zjištěna teoretická četnost, mohla být vypočítána čtvercová kontingence pomocí vzorce (Obrázek 5). Po dosazení do tohoto vzorce byla výsledná hodnota 56,6654. Tento výsledek byl porovnán s tabulkovou hodnotou chí kvadrátu, díky kterému bylo možné určit závislost. Tabulkové hodnoty byly hledány na hladině alfa = 0,05 na stupni volnosti $r-1 = 3$. Kritická hodnota je tedy 7,814. Hodnota čtvercové kontingence je větší než kritická hodnota. Je tedy nutné hypotézu zamítnout.

H0: Hodnota čtvercové kontingence se nachází v kritickém oboru, proto na hladině alfa 0,05 hypotézu o nezávislosti zamítáme.

Vzorec Pearsonova koeficientu kontingence (Obrázek 4) nám umožňuje vyjádřit sílu závislosti daných jevů. Po dosazení do vzorce vyšla hodnota 0,563169 což určuje sílu závislosti jako středně silnou až silnou.

Po výpočtu je možné stanovit, že vykazování výročních zpráv je závislé na velikosti podniku.

H0: Vykazování nefinančních informací je nezávislé na velikosti podniku

K vyřešení tohoto příkladu posloužila data z tabulky (Tabulka 2). Data z ní byla použita jako skutečné četnosti, k tomu, aby mohla být vypočítána teoretická četnost, tak k tomu byl použit vzorec (Obrázek 6). Data, která byla zjištěna byla zapsána do tabulky (Tabulka 4):

Tabulka 4: Teoretická četnost 2

Velikost podniků / Vykazuje nefinanční informace	Ano	Ne	Celkem
Mikro	12,71311475	20,28689	33
Malé	16,95081967	27,04918	44
Střední	10,01639344	15,98361	26
Velké	7,319672131	11,68033	19
Celkem	47	75	122

Zdroj: vlastní tvorba

Poté, co bylo zjištěna teoretická četnost, mohla být vypočítána čtvercová kontingence pomocí vzorce (Obrázek 5). Po dosazení do tohoto vzorce byla výsledná hodnota 40,94949. Tento výsledek byl porovnán s tabulkovou hodnotou chí kvadrátu, díky kterému bylo možné určit závislost. Tabulkové hodnoty byly hledány na hladině $\alpha = 0,05$ na stupni volnosti $r-1 = 3$. Kritická hodnota je tedy 7,814. Hodnota čtvercové kontingence je větší než kritická hodnota. Je tedy nutné hypotézu zamítnout.

H0: Hodnota čtvercové kontingence se nachází v kritickém oboru, proto na hladině alfa 0,05 hypotézu o nezávislosti zamítáme.

Vzorec Pearsonova koeficientu kontingence (Obrázek 4) nám umožňuje vyjádřit sílu závislosti daných jevů. Po dosazení do vzorce vyšla hodnota 0,5013, což určuje sílu závislosti jako středně silnou.

Po výpočtu je možné stanovit, že vykazování nefinančních informací je závislé na velikosti podniku.

4.1.3 Zjišťování používaných metodik k vykazování nefinančních informací z výročních zpráv

Díky Veřejnému rejstříku a Sbírci listin nebo díky informacím, které zveřejňují podniky na svých internetových stránkách bylo možné zajistit vykázané výroční zprávy pro tento výzkum. Avšak nebylo možné zjistit z těchto dat informaci, jaké metodiky jednotlivé podniky využívají pro vykazování nefinančních informací. Proto bylo přistoupeno k další fázi výzkumu.

4.2 Výsledky primárního výzkumu pomocí telefonického dotazování

Ve druhé fázi byly kontaktovány selektované dřevozpracující a lesní podniky telefonickým dotazováním. Byly vyselektovány a následně kontaktovány ty podniky, u nichž bylo zjištěno, že jejich výroční zpráva obsahuje kromě finančních informací také nefinanční informace. Po této rekognoskaci byly zjištěny informace, které nemohly být zjištěny z prvotního šetření. Po následné analýze byly zjištěny více specifické informace ohledně nefinančních informací ve výročních zprávách.

4.2.1 Analýza dat zjištěných z telefonického dotazování

Data, jež byla získána pomocí telefonického dotazování byly analyzovány a vyhodnoceny. V součtu bylo kontaktováno 55 % selektovaných podniků. Podařilo se tedy kontaktovat 26 dřevozpracujících a lesnických podniků z vybraných 47. U zbylých podniků se nepodařilo navázat spojení pomocí telekomunikace. Ať už z důvodů nedostupnosti telefonního čísla, či z důvodů toho, že osoba, jež hovor přijala, nechtěla přistoupit k tomuto šetření. Ve vzácných případech hovor přijala osoba, jež nebyla kompetentní k tomu, aby na dané otázky mohla odpovědět nebo případně znala odpověď. Pokud bychom měli rozdělit jednotlivé podniky podle velikosti a reprezentovat u jednotlivých skupin návratnost v tomto dotazníku, tak největší návratnost byla u středních podniků, s kterými se podařilo navázat spojení v 81 %. Pro detailnější pohled je k dispozici tabulka (Tabulka 5):

Tabulka 5: Návratnost telefonického dotazování v závislosti na velikost podniku

	Mikro	Malé	Střední	Velké	Celkem
Selektované podniky	1	14	16	16	47
Kontaktované podniky	0	3	13	10	26
Návratnost	0 %	21 %	81 %	63 %	55 %

Zdroj: vlastní tvorba

Druhá otázka zněla, zda podnik vykazuje nefinanční informace podle nějakých známých standardů. Na tuto otázku odpovídalo tedy všech 26 kontaktovaných podniků. 5 podniků uvedlo, že nefinanční informace vykazují podle standardu OECD, dále 3 podniky uvedly, že své nefinanční reporty vypracovávají podle standardu Global Reporting Initiative. 1 podnik uvedl, že své nefinanční informace

vykazuje podle standardu Global Copmact a také jeden podnik uvedl, že své nefinanční reporty vypracovává podle standardu ISO 26000. Zbylých 16 podniků své nefinanční informace ve výročních zprávách vykazují podle své vlastní metodiky. Tyto podniky uvedly, že vědí o možnosti vykazovat tyto informace pomocí známých standardů, ale tuto možnost nevyužívají, jelikož neznají přesnou problematiku nebo se jim vykazování touto formou zdá náročnější než podle svého vlastního systému. Podniky, jež využívají vlastní metodiky pro vykazování nefinančních informací uvedly také, že se bojí případné obsahové náročnosti a časové náročnosti, pokud by vykazovali podle známých standardů. Dále tito respondenti uvádí, že tyto nefinanční informace vykazují jen okrajově.

Třetí otázka zněla, jaká témata a oblasti jsou pro daný podnik ve vykazování nefinančních informací ty nejdůležitější. 10 podniků odpovědělo, že neupřednostňují žádnou z těchto tří oblastí a snaží se, aby se jejich nefinanční reporty dotkly jak sociální, environmentální, tak i ekonomické oblasti. Naopak 9 respondentů uvedlo, že se jejich nefinanční reporty zabývají spíše tématy ze sociální oblasti. Témata spíše týkajících se zaměstnanců, jako jsou podmínky pro práci, počet zaměstnanců, informace o benefitech a jejich využívání. Těmito respondenty, kteří na otázku odpověděli takto byly hlavně podniky, jež vykazují nefinanční informace pomocí vlastní metodiky. Nejméně 7 podniků ve svých nefinančních reportech informují spíše o environmentálních tématech, a to i na úkor ostatních oblastí. Vykazují informace o inovacích a výzkumu. Dále údaje o tom, jak je podnik udržitelný a co se snaží dělat pro ochranu životního prostředí.

4.2.2 Hodnocení telefonického dotazování

Telefonické dotazování bylo, jak časově náročnější, tak náročnější na realizaci, než zjišťování informací pomocí Veřejného rejstříku a Sbírký listin. Návratnost tohoto šetření, jak už bylo řečeno bylo 55 %. Při tomto šetření byly zjištěny detailnější informace než u předchozího šetření. Až na pár výjimek byly respondenti ochotni odpovídat a informace které byly získány byly přesné a konkrétní. Bylo zjištěno, že většina dřevozpracujících podniků vykazuje své nefinanční informace podle svého vlastního systému, kde udává nejčastěji informace o svých zaměstnancích a podmínkách pro vykonávání pracovní činnosti. Dále udává informace o tom, jak je podnik udržitelný, a jak se chová k životnímu prostředí,

případně informují o inovacích, které jsou šetrné k životnímu prostředí. V této fázi výzkumu bylo také zjištěno, že povědomí o možnostech vykazovat nefinanční informace nějakými známými standardy mezi dřevozpracujícími a lesními podniky existuje. Nemalé množství podniků uvedlo, že své nefinanční informace vykazují podle dostupných standardů, jako je OECD, GRI, Global Compact či ISO 26000.

4.3 Charakteristika vybraných standardů

Předtím, než bylo přistoupeno k tvorbě kritérií, podle kterých budou porovnány jednotlivé standardy, je nutné zjistit podrobnosti o těch nejznámějších z nich, aby mohlo dojít v další fázi ke komparaci těchto rámců.

4.3.1 Směrnice Global Reporting Initiative

Počátek historie Směrnice GRI sahá do roku 1997, kdy byl vytvořen projekt, jehož úkolem bylo vytvořit vhodný rámec pro environmentální reportování. Z počátku tedy Global Reporting Initiative podle (Kašparová, Kunz, 2013) zohledňoval jediné témata zaměřená na environmentální oblasti. Postupem doby bylo od zájmových skupin požadováno, aby rámec zohledňoval i jiná témata než ta environmentální. Po konzultaci stakeholderů, mezi kterými byly z největší části zastoupeni podnikatelé, investoři, veřejnost, účetní a akademici vydává v roce 2000 GRI svou vůbec první verzi G1. Po dvou letech v roce 2002 druhou verzi G2 a v roce 2006 třetí verzi G3. Poslední aktualizací z roku 2013 je forma G4. V této poslední verzi jsou zohledněny zájmy uživatelů, které jim umožňují větší porovnání napříč reporty. Cílem GRI je vytvořit důvěryhodný a globálně univerzální standart pro report v ekonomických, sociálních a environmentálních oblastech, a to nejen pro velké, ale i menší podniky. Směrnice GRI obsahuje nejen informace, jak má být stanoven obsah, kvalita a rozsah reportu, ale také podává informace, která témata se mají v reportech objevovat a jsou relevantní pro stakeholdery.

Podle internetového globálního online adresáři zpráv o společné odpovědnosti (<https://www.corporateregister.com/>) je v současnosti nejpoužívanějším standardem pro vykazování nefinančních reportů právě GRI. V současné době se nejvíce reportů řadí pod GRI.

Tento rámec se v současné době skládá ze čtyř dokumentů, které jsou podle veřejných skupin vhodné pro vykazování výsledků daných podniků v oblastech udržitelného rozvoje. Tyto dokumenty jsou zaměřeny nejen všeobecným směrem ale také sektorově. (<https://www.globalreporting.org/>):

- Sustainability Reporting Guideline – definují požadavky na obsah a kvalitu informací ve zprávě, které by měly být součástí každého reportu;
- Indicator Protocols – každému indikátoru výkonnosti je věnován jeden protokol, ten definuje daný ukazatel a informaci, jak by zpráva měla být připravena a jak by měla vypadat;
- Sector Supplements – poskytuje doplňující vysvětlivky a informace a také to, jak je aplikovat v konkrétním sektoru;
- Technical Protocols – slouží k případnému řešení problémů ve vykazování jako nápověda;

Standart GRI pracuje se třemi aplikačními úrovněmi. Ty stanovují, jak daný reporting bude obsáhlý a podrobný. Záleží na podniku, který reportuje, jakou aplikační úroveň zvolí. Záleží na vlastním zhodnocení obsahu zprávy, na počtu výkonnostních indikátorů, které chce společnost zveřejňovat a také na schopnostech v reportování. Aplikační úroveň se značí A, B, C, kdy A je úroveň určená pro pokročilé a obsahuje nejvíce výkonnostních indikátorů. Úroveň B je určená pro středně pokročilé a úroveň C je určena pro začátečníky. Ke každé úrovni je možné doplnit znaménko „+“, které značí, že daná zpráva byla ověřena třetí stranou.

Jak už bylo řečeno ve zprávě se objevují výkonnostní ukazatelů neboli indikátory. Ty slouží k tomu, aby kvalita zpráv byla vyvážená, porovnatelná, přesná, srozumitelná a v neposlední řadě kvalitní. V současnosti lze ve zprávě uvést 50 těchto ukazatelů (10 ekonomických, 16 environmentálních, 24 sociálních) a každý z nich je vypracován samostatně v individuálním protokolu (Indicator Protocol).

4.3.2 UN Global Compact

Iniciativa UN Global Compact byla představena v roce 1991 na zasedání Světově ekonomického fóra v Davosu. Iniciativa je založena na základě deseti principů, na kterých se všeobecně shodli účastníci této iniciativy. Těmito principy se dotýkají

oblastí jako jsou lidská práva, ochrana životního prostředí, práva zaměstnanců a korupce. Tato iniciativa si dává za úkol o těchto principech informovat stakeholdery a implementovat tyto principy do podnikové strategie. (Kašparová, Kunz, 2013) uvádějí, že podle OSN se jedná o nejrozšířenější rámec, který sdružuje podnikovou strategii s provozní činností a s hodnotami udržitelného rozvoje. Tento standart funguje na základě toho, že podniky si výběr témat, o kterých mají vykazovat své reporty, volí na základě doporučení stakeholderů. Tento rámec funguje tedy na základě samoregulace a sebeovládání samotných účastníků. Jedinou povinností, kterou mají účastníci vůči této iniciativě je podle (Zdražilová, 2011) každoroční vykazování zprávy Communication on Progress, ve které podávají informace stakeholderům o pokrocích, které dosáhli při implementaci principů do svých podnikových strategií. Tato zpráva může být vydávána každoročně ve výroční zprávě podniku či ve zprávě o společenské odpovědnosti nebo i jako samostatný dokument. Pokud však zástupci této iniciativy danou zprávu nevykážou a nekomunikují, jsou ze seznamu účastníků vyřazeni. Rámec UN Global Compact a celkově OSN očekává od reportů věcné, konkrétní a kvantifikovatelné informace, které budou s největší pravděpodobností ověřeny třetí stranou. UN Global Compact má pro menší podniky znatelnou výhodu a to, že přistoupení k tomuto rámci není pro podnik obtížné. To však podle kritiků může vést k tomu, že tento standard může být využíván podniky pro své PR aktivity. Jako velkou výhodu je považována podpora členskými státy OSN, které tuto metodu podporují, vytýkají jí však to, že není přesně uvedeno, jak by dané principy měly být implementovány do strategie podniku a také to, že neexistuje až na dokument Communication on Progress žádné sankční mechanismy při nedodržování těchto principů.

4.3.3 Směrnice OECD pro nadnárodní podniky

OECD je organizací pro ekonomickou spolupráci a rozvoj. Tato organizace sdružuje ekonomicky nejvýznamnější země světa, tím získává moc pro ovlivňování mezinárodních ekonomických vztahů. Tato organizace vznikla v roce 1961 v Paříži, jako nástupce Organizace pro hospodářskou spolupráci v Evropě. Publicisté (Kašparová a Kunz, 2013) udávají, že cílem OECD je organizace a koordinace světových politik, jejíž úkolem je dlouhodobý ekonomický rozvoj členských i nečlenských zemí.

Směrnice OECD obsahuje celou řadu dobrovolných pravidel a doporučení pro nadnárodní podniky, které byly formulovány jednotlivými vládami, které působí na jejich území. Cílem vzniku této směrnice a těchto pravidel je to, aby byla posílena důvěra mezi jednotlivými podniky a společnostmi a také pomoc podnikům v zahraničních investicích a aplikace udržitelnosti do jejich strategií. Směrnice OECD tedy očekává zvýšení přispívání podniků v otázkách udržitelnosti, v otázkách hospodaření, sociálních otázkách a otázkách životního prostředí.

Autor (Franc, 2006) uvádí, že pro členské státy a podniky těchto států je vykazování těchto informací dobrovolné, ale každý členský stát by měl zřídit ve své zemi národní kontaktní místo, kde budou k dispozici informace o implementaci těchto směrnic a možnost dohledání jakýchkoliv informací.

Podniky, které své reporty vykazují podle rámce Směrnice OECD by měly ve svých nefinančních reportech uvádět informace z osmi oblastí a to:

- Zpřístupňování informace;
- Boj s úplatkářstvím;
- Zaměstnanost a vztahy mezi podnikem a jeho zaměstnanci;
- Životní prostředí;
- Zájmy spotřebitelů;
- Věda technika;
- Hospodářská soutěž;
- Daně.

Výhodou tohoto rámce podle (Kašparová, Kunz 2013) je podpora vládami členských států, a i v globálním rozsahu. Podniky musí postupovat podle tohoto rámce také v ostatních trzích, kde působí. Směrnice OECD ve vztahu k společenské odpovědnosti pokrývá na rozdíl od ostatních standardů vícero témat. Tyto témata jsou podle odborníků častokrát probírané pouze na obecné úrovni. Další nevýhodou směrnice OECD je velmi slabý sankční mechanismus při jejím porušování. Nevýhodou je také to, že podniky, které musí tuto směrnici používat pocházejí z industrializovaných zemí a je zapomínáno na rozvojové země.

4.3.4 ISO 26000

Organizace ISO v současnosti vytváří nejvíce mezinárodních standardů, které jsou založené na dobrovolnosti. I námi probíraný rámec ISO 26000 je založen na dobrovolnosti. Tato norma není podle (Zdražilová, 2011) určena k certifikaci, ale k tomu, aby nejen soukromým, ale i veřejným podnikům pomohla s implementací společensky odpovědného chování do jejich podnikových strategií. Tato norma má komplexní návod, jak provádět reporting pro všechny typy organizací. Podle (Moratis, 2018) se na vývoji tohoto standardu podíleli stakeholdeři jako je vláda, průmysl, spotřebitelé, výzkumné a odborové i neziskové organizace. Rámec ISO 26000 udává několik možností reportingu nefinančních informací a doporučuje ověřování těchto reportů třetími stranami. Standard ISO 26000 představuje 7 témat neboli principů, který bych se každý nefinanční report měl dotýkat:

- Lidská práva;
- Pracovní podmínky;
- Řízení a správa organizace;
- Péče o spotřebitele;
- Životní prostředí;
- Etické podnikání;
- Rozvoj místní komunity.

Tyto principy by měly mít za následek to, že budou vytvářeny hodnoty nejen pro podnik samotný, ale pro širokou veřejnost, dále pak větší přilákání investorů. Podle (Kašparová, Kunz, 2013) se má tato norma možnost stát sjednocující normou, která díky tomu, že je to globální rámec je použitelná nejen pro hospodářsky vyvinuté země, tak i pro rozvojové země. Za největší nevýhodu považují experti zpoplatnění rámce a špatný sankční mechanismus, při nedodržování pravidel při vykazování. Dále podle expertů tento rámec odrazuje začátečníky ve vykazování v tom, že je vykazování moc komplexní a náročné.

4.3.5 SA 8000 Social Accountability

SA 8000 je certifikační norma, která vznikla v roce 1997 organizací Social Accountability International. Tato norma se nejvíce zabývá tématem etického

chování podniků. Je také jako ISO 26000 dobrovolnou normou a podniky jí využívají především k posílení a měření vlastní výkonnosti a posílení reputace. Zabývá se celkem 8 tématy dotýkající se hlavně pracovních podmínek. Mezi tyto témata patří podle (Kuldová, 2010) dětská práce, pracovní doba, odměňování, zdraví a bezpečnost pracovníků, svoboda sdružování, disciplinární praktiky a diskriminace. Nevýhodou je, že norma podle (Kašparová, Kunz, 2013) neposkytuje žádné výkonnostní indikátory. Společnost Social Accountability International však v poslední době začíná spolupracovat s rámcem GRI, od kterého tyto výkonnostní indikátory přebírá.

4.3.6 EMAS – Eco Management and Audit Scheme

Tento rámec byl vytvořen v roce 1993 jako nástroj Evropské komise k dosažení udržitelného rozvoje a zaměřuje se na oblast environmentální. Díky tomuto standardu se podle (Kuldová, 2010) může přihlásit k ochraně životního prostředí a zavést environmentální management do své strategie, jak u soukromých, tak národních podniků. Rámec EMAS též napomáhá podnikům k efektivnějšímu využívání zdrojů, pomáhá dosáhnout harmonie s právními předpisy a napomáhá snižovat dopady svých aktivit na životní prostředí. Po podnicích je vyžadováno každoroční vykazování environmentálních reportů.

4.4 Tvorba kritérií a komparace rámců

Třetí fáze výzkumu se opírá o zjištěné informace a získaná data z předchozích fází výzkumu. Díky těmto získaným datům mohou být vytvořena kritéria, podle kterých budou porovnávány jednotlivé standardy a na základě komparace vybrán ten nejvhodnější pro dřevozpracující a lesní podniky. V kritériích byly zohledněny výsledky z výzkumu, ať už se jedná o druhy témat, která jsou podniky ve svých nefinančních reportech zohledňovány nebo byly zohledněny informace o tom, jak má podle dřevozpracujících a lesních podniků nefinanční report vypadat. Jak má být náročný na vypracování, či jaké konkrétní mají být nefinanční informace.

4.4.1 Určení kritérií

Z předchozích šetření bylo vyhodnoceno, že dřevozpracující a lesní podniky, jež se řadí do Společenstva dřevozpracujících podniků v ČR a Asociace lesních a dřevozpracujících podniků z větší části vykazují nefinanční informace podle svého vlastního systému. Tyto podniky byly hlavním zdrojem informací o tom, co je pro dřevozpracující a lesní podnik stěžejní při vypracování nefinančních informací. Tvorba kritérií se opírala hlavně o tyto druhy podniků, jelikož jejich nefinanční reporty přesně reprezentují, co je pro tyto druhy podniku podstatné. Bylo zjištěno, že těmto podnikům ve nefinančních reportech jde o to, aby podaly informace o sociálních a environmentálních tématech. Dále jim jde o to, aby vykazování a tvorba nefinančních reportů nebylo časově náročné a obsahově obsáhlé, ale spíše se konkrétně dotýkaly určitých vybraných témat. Na základě těchto informací bylo vytvořeno 7 kritérií, podle kterých následně dojde k doporučení nejvhodnějšího standardu pro dřevozpracující a lesní podniky:

První kritérium

Podle vyhodnocených informací z výzkumu bylo zjištěno, že podniky ve svých reportech z větší části zohledňují témata většinou ze všech oblastí a většinou neupřednostňují žádnou z těchto oblastí na úkor druhých. U podniků, jež vykazují nefinanční informace svou vlastní metodikou, však je patrné, že témata ze sociální oblasti jsou mnohem více rozebíraná. Ani témata o environmentálních otázkách nezůstávají dřevozpracujícím a lesním podnikům vzdálená. Z tohoto výsledku jde usoudit, že dřevozpracující a lesní podniky by měly své nefinanční informace zaměřit na sociální témata (informace o zaměstnancích, informace o podmínkách pro zaměstnance, informace o benefitech a odměnách, informace o podporu v regionu v sociálním prostředí, informace o bezpečnosti práce, informace o ochraně zaměstnanců, informace o komunitě) nebo environmentální témata (informace o ekologické zaměřenosti, informace o inovacích, které chrání životní prostředí, informace o ekologických praktikách podniku, informace o ochraně životního prostředí, informace o úsilí vynaloženého na ochranu životního prostředí);

Druhé kritérium

Druhé kritérium, které je nutné zmínit je skutečnost, aby vykázané informace byly ověřitelné. Pokud by podnik vykázal informace a nebylo je možné ověřit můžou být tyto informace smyšlené či zavádějící. Podnik by získal možnost toho, že bude zveřejňovat jen ty informace, jež jsou pro něj prospěšné a zkreslují obraz o nefinančních činnostech podniku. Pokud by tyto informace byly zveřejňovány mohly by být používány i pro PR aktivity a podávat nepravdivý obraz o daném podniku;

Třetí kritérium

Třetí kritérium se zabývá konkrétností obsahu reportu. Ve výsledku to znamená, aby daný standard vykazoval konkrétní informace o daných tématech spíše než o těch obecných. Podle výzkumníků (Kašparová, Kunz 2013) je konkrétnost obsahu reportu důležitá pro podniky samotné. Je nutné, aby podniky přesně věděly, jaké informace mají vykázat. V současné době podniky častokrát nevědí, o jakých informacích mají informovat a ubírají se k vykazování informací obecnějšího rázu. Nastává poté možnost porovnávání informací s ostatními podniky a možnost vyhodnocovat dané informace v závislosti na ostatních podnicích;

Čtvrté kritérium

Čtvrté kritérium rozebírá problematiku periodicity vykazování nefinančních informací. Je žádoucí, aby reporty byly vykazovány pravidelně, aby byl viditelný progres či úpadek a možné porovnání s předešlými obdobími. Toto kritérium také zohledňuje možnost zájmových skupin porovnávat vykázané informace ve stejném období. Tím, že budou informace vykazovány ve stejném časovém období bude mít za následek větší důvěryhodnost a aktuálnost. Je nutné také zohlednit periodu vydávání daných reportů;

Páté kritérium

Páté kritérium se zabývá časovou náročností. Tedy jak moc je časové náročné daný nefinanční report vytvořit. Je důležité, aby vykazování informací nebylo pro podniky obtížné a náročné. Z výzkumu je patrné, že tento důvod je jedním

z nejpravděpodobnějších důvodů, proč podniky vykazují své nefinanční informace podle svého vlastního systému, než aby využily některý ze známých standardů;

Šesté kritérium

Šesté kritérium bere v potaz finanční náročnost na vykazování nefinančních informací. Dřevozpracující a lesní podniky uvedly v šetření, že je pro ně důležité, aby vytváření podle známých standardů nebylo zpoplatněno. Pokud je daný rámec finančně zpoplatněn ztrácí pro většinu podniků perspektivnost;

Sedmé kritérium

Sedmé kritérium se zabývá rozsahem reportování nefinančních informací, respektive, zda je v daném rámci zahrnutá podmínka na rozsah reportu. Tedy, jak by daný report měl být velký. Tuto skutečnost uvádějí dřevozpracující a lesní podniky, jako méně důležitou a spíše je od reportování podle známých standardů odrazuje, avšak podle výzkumníku (Kašparová, Kunz 2013) je nutné, aby reporty daných podniků byly podobně velké, aby mohlo docházet k porovnávání vykazovaných nefinančních informací.

4.4.2 Komparace standardů podle kritérií

Po určení kritérií je nutné získat informace o jednotlivých standardech. K tomuto posloužily informace, které byly popsány v charakteristikách jednotlivých standardů a také informace, které byly získány z odborné literatury (Kašparová, Kunz 2013). Byly vyhledávány informace o oblastech, na které se v jednotlivých standardech zaměřuje, dále pak údaje o obsahu daných reportů. Byly vyhledávány data o požadavcích na ověření informací, rozsahu reportu a periodu vydávání. Dále vyhledávání informací o zpoplatnění daného standardu a skutečností o časové náročnosti při vypracovávání reportu.

Standard Global Reporting Initiative (GRI) ve svých reportech zahrnuje témata, ať se týkají sociální, environmentální nebo ekonomické oblasti. Při přistoupení k tomuto standardu je nutné počítat s požadavkem na rozsah reportu, ověření informací i periodicitu vydávání nefinančních informací. Tento standard se snaží o to, aby obsah reportu byl konkrétní. Standard Global Reporting Initiative na svých

internetových stránkách uvádí (globalreporting.org), že podniky musí vykazat 50 ukazatelů výkonnosti (10 ekonomických, 16 environmentálních, 24 sociálních), vypracování reportu o nefinančních informacích dělá časově náročnější. Tvorba reportů není finančně zpoplatněna.

Oproti tomu standard Global Compact, který patří podle OSN k jedním z nejpoužívanějších na podnikové úrovni, je při vytváření reportu podle tohoto rámce mnohem méně časově náročnější. Avšak tato skutečnost může být na úkor toho, že obsah reportu je spíše obecného rázu. Obdobně jako již uvedený standard GRI se zaměřuje jak na ekonomickou, sociální, tak i environmentální oblast při volbě vykazovaných témat. Global Compact obdobně požaduje ověření informací i periodicitu vydávání. Co se týče požadavku na rozsah reportu, tak ten u standardu Global Compact není. To je výzkumníky (Kašparová, Kunz 2013) kritizována věc, jelikož poté nemůže dojít k dostatečné porovnatelnosti a komparaci podniků mezi sebou. Vytváření a vykazování reportů není finančně zpoplatněno.

Standard AA 1000, který ve své knize blíže rozebírá (Kunz, 2012), se zaměřuje na témata ze všech oblastí. Požadavek na ověřování informací je zde stejný jako u dvou předchozích standardů, avšak tento standard nepožaduje periodicitu vydávání a neudává přesně daný rozsah reportu. Co se týče obsahu, tak ten je spíše konkrétnější, to je spjato s tím, že je časově náročnější než Global Compact. Stejně jako předchozí standardy tvorba reportů není finančně zpoplatněna.

Dalším standardem, který je nutné zmínit je SA 8000. Jak uvádí (Kuldová, 2010) tento standard oproti ostatním se zaměřuje na hlavních 8 témat (dětská práce, diskriminace, zdraví pracovníků, bezpečnost pracovníků, pracovní doba, odměňování, svoboda sdružování, disciplinární praktiky). Tím, že tento rámec zohledňuje jen jednu oblast je i mnohem méně časově náročný. Obsahově je tento typ reportu spíše obecnějšího rázu, jelikož report obsahuje přesně 8 témat je rozsah tohoto reportu přesně daný. Požadavky na ověřování třetí stranou nejsou a periodicitu vydávání je standardem spíše doporučena než závazná. Zpoplatnění u tohoto rámce lze též vyloučit.

Obdobně jako standard předchozí se standard EMAS zabývá pouze tématy z jedné oblasti, a to z oblasti environmentální. Obsahově je standard konkrétní a po podniku je požadován jistý rozsah jeho reportu. Taktéž, jako předchozí reporty není zpoplatněn. Jelikož se zabývá tématy z jedné oblasti je časově rovněž nenáročný.

Oproti standardu SA 8000 má standard EMAS požadavky na to, aby reporty byly ověřované třetí stranou.

Standard, který se ukázal jako ten nejpoužívanější dřevozpracujícími a lesními podniky je standard OECD. Ten se snaží vykazovat informace ze všech oblastí, jak už ekonomické, sociální, tak i environmentální. Kritici dávají tomuto standardu za chybu, že témata, která rozebírá častokrát rozebírá pouze obecně. Proto můžeme prohlásit, že vykazování podle tohoto standardu je podle obecného rázu. Z tohoto důvodu jsou častokrát tyto standardy použitelné spíše pro rozvojové země. Požadavky tohoto standardu jsou jak na rozsah reportu, periodicitu vydávání, tak i na ověřování informací třetí stranou. Vytváření reportů není finančně zpoplatněno, patří však při tvorbě k časově náročnějším.

ISO 26000 je posledním standardem, který bude zahrnut do komparace jednotlivých standardů. ISO 26000 je časově nejnáročnější ze všech, jelikož jeho požadavky na obsah reportu jsou velmi konkrétní, dále standard požaduje ověřování informací, určuje rozsah reportu i periodicitu vydávání. Jeho komplexnost má za následek, že jako jediný z rámců je finančně zpoplatněn. Tento standard se snaží ve svých tématech zahrnout všechny oblasti.

Pro snazší orientaci byla vytvořena tabulka (Tabulka 6), kde je znázorněno, zda standard splňuje určená kritéria.

Tabulka 6: Komparace vybraných standardů

Standard	Oblasti zaměření	Požadavek na ověření informací	Obsah reportu	Požadavek na rozsah reportu	Požadavek na periodu vydávání	Časová náročnost	Zpoplatnění
GRI	Environmentální, ekonomické, sociální	Ano	Konkrétní	Ano	obecný	Náročnější	Ne
Global Compact	Environmentální, ekonomické, sociální	Ano	Obecné	Ne	Ano	Nenáročné	Ne
AA 1000	Environmentální, ekonomické, sociální	Ano	Konkrétnější	Ano	Ne	Náročnější	Ne
SA 8000	Sociální	Ne	Obecné	Ano	obecný	Nenáročné	Ne
EMAS	Environmentální	Ano	Konkrétní	Ano	Ano	Nenáročné	Ne
OECD	Environmentální, ekonomické, sociální	Ano	Obecné	Ano	obecný	Náročnější	Ne
ISO 26000	Environmentální, ekonomické, sociální	Ano	Konkrétní	Ano	obecný	Náročné	Ano

Zdroj: Inspirováno Kašparová a Kunz, 2013

4.5 Zvolení nejvhodnější metodiky pro vykazování nefinančních reportů

Byly provedeny všechny 3 fáze výzkumu a na základě výsledků byla zvolena ta nejvhodnější metodika pro vykazování nefinančních informací podle standardu Global Reporting Initiative. Metodika podle rámce Global Reporting Initiative splňuje nejvíce stanovených kritérií, která byla určena pro dřevozpracující a lesní podniky. Tento standard se zabývá tématy ze všech tří oblastí (ekonomické, sociální a environmentální). Kvůli této skutečnosti, jako ten nejvhodnější nemohl být zvolen standard EMAS ani standard SA 8000, které ve svých reportech upřednostňují pouze jednu z těchto oblastí. Vybraný standard splňuje požadavky na periodicitu vydávání a ověřování informací, což je pro dřevozpracující a lesní podnik stěžejní. Dále standard Global Reporting Initiative splňuje požadavek na rozsah reportu, což je stěžejní pro to, aby jednotlivé rámce mohli být porovnatelné zájmovými

skupinami (stakeholdery). Z důvodů toho, že nesplňuje požadavky na periodicitu vydávání a tvorba reportu je časově náročná nemohl být vybrán standard AA 1000. Obsah reportu by podle šetření, které proběhlo na vzorku dřevozpracujících a lesních podnicích, měl dotýkat témat konkrétně, což nesplňuje standard Global Compact. Z tohoto důvodu nemohl být zvolen jako ten nejvhodnější ani standard OECD. Standard ISO 26000 tuto podmínku splňuje, avšak jeho nevýhodou je, že tvorba a vykazování reportů podle této metody je zpoplatněno a jeho vypracování je velmi časově náročné. Jako nejvhodnější standard pro vykazování nefinančních informací se tedy jeví standard Global Reporting Initiative. Tento standard splňuje šest ze sedmi zadaných kritérií. Jediné kritérium, které nesplňuje je, že vytváření reportů podle této metodiky je časově náročnější. Podle (Kašparová, Kunz 2013) je jedním z nejpoužívanějších standardů pro vykazování nefinančních informací v České republice, to tedy podporuje výsledek tohoto výzkumu.

4.6 Vytvoření vlastní metodiky pro vykazování nefinančních informací

Ve výzkumu mohlo být přistoupeno ke čtvrté fázi výzkumu. Pro tvorbu vlastní metodiky pro vykazování nefinančních informací byly použity ukazatele, které informují o obecných informacích daného podniku. Tedy co se týče organizace daného podniku, struktury vládnutí, informace o významných dodavatelích a odběratelích, informace o manažerském řízení a informace o vykazovaných zprávách. Další ukazatele informují o specifických informacích, které se týkají témat důležité konkrétně pro lesní a dřevozpracující podniky. Ukazatele jsou rozděleny do několika oblastí. Jednou z nich je ekonomická oblast, která informuje o významných nepřímých ekonomických dopadech nebo o boji s korupcí a úplatkářstvím. Další oblastí, jež je pro dřevozpracující podniky a lesní podniky tou více důležitou je sociální oblast. Jedná se o informace o zaměstnancích nebo o podmínkách, které jsou podnikem vytvořeny pro zaměstnance. Posledními specifickými ukazateli jsou ukazatele zaměřující se na environmentální oblast. Tato oblast je podle předchozích šetření tou nejvíce důležitou při vykazování nefinančních informací u dřevozpracujících a lesních podniků. Ukazatele se v této oblasti dotýkají témat ohledně ochrany životního prostředí, co daný podnik dělá pro trvale udržitelný rozvoj a konkrétní informace o čerpání jednotlivých zdrojů (elektřina, voda, plyn).

Dále se snaží informovat o odpadovém hospodářství a recyklovatelnosti vzniklých odpadů.

Při tvorbě metodiky bylo přihlíženo k informacím, které byly o dřevozpracujících a lesních podnicích zjištěny při literární rešerši a také při výzkumu, který probíhal telefonickým dotazováním. Na základě získaných a zanalyzovaných dat bylo zjištěno, jaké druhy témat jsou pro dřevozpracující a lesní podniky při vykazování nefinančních informací stěžejní. Dále byly také zjištěny praktické informace o tom, jak by optimální report pro dřevozpracující průmysl a lesní hospodářství měl vypadat, tak aby byl nejen konkrétní, ale také praktický.

Střídmá inspirace pro tvorbu vlastní metodiky pro vykazování nefinančních informací též byla podle známého standardu Global Reporting Initiative, která se taktéž zabývá tvorbou nefinančních reportů pro organizace podnikající v lesnictví.

Tvorba otázek byla na principu toho, aby dotazované otázky byly co nejkonkrétnější a nejstručnější. To z toho důvodu, aby respondenti na dané otázky odpovídali co možná nejstručněji a nejvěcněji a tím bylo docíleno toho, že report bude mít sice určený rozsah, avšak odpovědi budou věcné a konkrétní, tím pádem vypracování tohoto nefinančního reportu podle vlastní metodiky proběhne v co nejkratším čase. Tím bude splněna i časová náročnost na daný nefinanční report.

Tato vlastní metodika byla vytvořena tedy v takovém rozsahu a takové míře, aby podala co možná nejvěrohodnější obrázek o nefinančních informacích dřevozpracujícího a lesního podniku a zároveň splnila všechna kritéria, která byla vyhodnocena jako ty nejdůležitější a stěžejní pro dřevozpracující a lesní podniky.

4.6.1 Jednotlivé ukazatele

Jak už bylo řečeno, ukazatele byly rozděleny podle všeobecných a specifických informací. Každý ukazatel by měl podat co nejpřesnější informace o konkrétní stavu daného podniku.

Všeobecné ukazatele:

- 1) **Název organizace** – podání informace o obchodním jménu daného podniku;
- 2) **Právní forma organizace** – poskytnutí informace o jakou právní formu podniku se jedná (obchodní společnost, nadace, spolek, sdružení, atd...);

- 3) **Umístění sídla** – informace o tom, kde se daná organizace nachází;
- 4) **Předmět podnikání** – uvedení údajů v jakých oblastech daná organizace podniká;
- 5) **Aktivity, služby, produkty** – výrobou jakých produktů se organizace zabývá, jaké služby poskytuje a jaké aktivity provádí v oblasti podnikání;
- 6) **Umístění provozů** – uvedení, kde se nacházejí jednotlivé provozy organizace;
- 7) **Členství ve spolcích** – v jakých společenstvech a spolcích se organizace sdružuje;
- 8) **Rozsah organizace** – uvedení informace o velikosti podniku, ročního obrátu a informace o výměře pozemků, které má podnik ve vlastnictví a obhospodařuje;
- 9) **Struktura řízení** – informace o řízení a správě dané společnosti;
- 10) **Informace o dodavatelích** – získání informací o nejdůležitějších a nejvíce využívaných dodavatelích;
- 11) **Informace o odběratelích** – uvedení údajů o nejvyužívanějších a nejdůležitějších odběratelích;
- 12) **Informace o vykazovaných dokumentech** – informace o vykazovaných dokumentech, které společnost periodicky i nárazově vykazuje;
- 13) **Cyklus vykazování zpráv** – informace o tom, jak často a v jaké periodicitě jsou jednotlivé zprávy vykazovány;
- 14) **Informace o trzích** – poskytnutí informace o tom na jaké trhy se organizace zaměřuje a na jakých trzích organizace podniká;
- 15) **Certifikace** – Jakými druhy certifikací daná společnost disponuje;
- 16) **Manažerský přístup** – zda se společnost zabývá problematikou transparentnosti, spokojenosti zákazníků, zabezpečení dat, zdravím a bezpečností; zaměstnaností.

Specifické ukazatele:

Ekonomická oblast:

- 1) **Významné nepřímé ekonomické dopady** – určité ekonomické dopady na zaměstnance, zákazníky, komunitu, společnost a vládu (tvorba pracovních míst, zlepšení infrastruktury, dojezdová dostupnost pro zaměstnance, odvody daní);
- 2) **Boj proti úplatkářství a korupci** – co organizace dělá pro to, aby zabránila korupci a úplatkářství (obranná opatření).

Sociální oblast:

- 1) **Počet zaměstnanců** – informace o počtu přijatých a propuštěných zaměstnanců, zastoupení mužů a žen v organizaci;
- 2) **Přijímání nových zaměstnanců** – informace o tom, na jakých pozicích byli přijati noví zaměstnanci;
- 3) **Systém řízení bezpečnosti a ochrany při práci** – jak jsou daní zaměstnanci chráněni při práci. Co dělá organizace pro ochranu zdraví svých zaměstnanců. Jací zaměstnanci patří do tohoto systému řízení bezpečnosti a ochrany při práci;
- 4) **Školení BOZP** – kdy a po jaké době je prováděno školení a proškolení zaměstnanců na BOZP;
- 5) **Lékařské služby** – jak jsou zajištěny pravidelné lékařské kontroly zaměstnanců;
- 6) **Informace o pracovních úrazech** – informace o počtu a závažnosti pracovních úrazů;
- 7) **Podpora zdraví pracovníků** – jaké aktivity organizace provádí na podporu zdravotní způsobilosti zaměstnanců;
- 8) **Benefity pro zaměstnance** – jaké benefity jsou zaměstnancům poskytovány (délka dovolené, příspěvky, odměny);
- 9) **Aktivity pro společnost** – jaké kroky podniká organizace pro podporu společnosti (PR aktivity, sponzoring, podpora regionu, pořádání akcí).

Environmentální oblast:

- 1) **Spotřeba energie v rámci organizace** – jaké druhy energie organizace využívá, jak se využívaná energie vyrábí, jaká je jejich spotřeba, odkud získává energii (vlastní výroba, dodavatelé);
- 2) **Spotřeba vody** – kolik vody organizace spotřebuje a na jaké účely (hygiena, pěstování), jak zajišťuje organizace návratnost vody do přírody, trvalé hospodaření s vodou; z jakých zdrojů je voda získávána a jací jsou hlavní dodavatelé;
- 3) **Vlastněné nebo pronajaté pozemky v blízkosti chráněných oblastí** – informace o tom, zda existují nějaké pozemky, které se nachází v blízkosti chráněných oblastí, co dělá organizace pro ochranu přírody a biodiverzity v těchto oblastech;
- 4) **Odpadní voda** – informace o tom, jak je odváděna odpadní voda, odběratelé této odpadní vody;
- 5) **Nakládání s odpady** – údaje o tom, jak organizace nakládá s odpady, jak dochází k nakládáním s odpady z výroby, objem vzniklých odpadů;
- 6) **Používání chemických přípravků** – používání pesticidů; využívání chemikálií při výrobě;
- 7) **Emise skleníkových plynů** – informace o přímých emisích vypouštění oxidu uhličitého, oxidu dusného a methanu při výrobě či spalování fosilních paliv;
- 8) **Používané recyklované materiály** – informace, zda jsou při výkonu činností používány recyklované materiály;
- 9) **Informace o inovacích** – údaje o inovacích, které napomáhají ochraně životního prostředí;
- 10) **Stroje a dopravní obsluha** – získání informací o počtu používaných strojů a dopravních prostředků; informace o tom, jak jsou tyto stroje a prostředky poháněné.

Těchto 37 ukazatelů bylo vytvořeno na základě zjištěných informací, které jsou stěžejní pro dřevozpracující průmysl a lesní hospodářství. Byly vybrány tyto ukazatele na tato témata, jelikož lesní a dřevozpracující podniky při vykazování svých nefinančních informací podle vlastního systému častokrát zveřejňovali tyto druhy informací. Při utváření těchto ukazatelů též došlo k inspiraci u jednotlivých

známých standardů, konkrétně u standardu Global Reporting Initiative, jelikož tento standard poskytuje nefinanční reporty právě organizacím, jež podnikají v lesnictví.

4.6.2 Hodnocení vytvořené metodiky pro vykazování nefinančních informací

Tato vytvořená metodika splňuje kritéria, která byla vytvořena za účelem porovnávání jednotlivých standardů. Témata, která jsou touto metodikou vykazována se dotýkají všech 3 oblastí, jak ekonomické, environmentální, tak i sociální. Informace, které jsou touto metodikou získávány jsou konkrétní a díky tomu, že jsou informace rozděleny do jednotlivých ukazatelů, tak jsou tyto informace i porovnatelné. Ukazatele udávají též možnost ověření. Aby zveřejňované informace byly porovnatelné je nutné, aby byly aktualizovány, což zajistí periodicitu vykazování těchto nefinančních informací. Rozsah reportu je daný jednotlivými ukazateli, záleží však na jednotlivých organizacích, jak obsáhlé budou responze na tyto ukazatele, z tohoto důvodu lze odvodit, že vypracování nefinančního reportu podle této metodiky nebude časově náročné, avšak toto kritérium bude možné potvrdit až při aplikaci na určitý podnik, v tomto případě na Školní lesní podnik v Kostelci nad Černými lesy. Tato metodika nebude jakýmkoliv způsobem zpoplatněna, zisky, které utrží budou založeny na dobrovolnosti jednotlivých odběratelů a získané finance by mohli být použity na případné aktualizace.

4.7 Výsledná aplikace na Školní lesní podnik v Kostelci nad Černými lesy

Po schůzce se zaměstnanci Školního lesního podniku v Kostelci nad Černými lesy a jejich ochotného zodpovězení vytvořených otázek mohlo dojít k sestavení nefinančního reportingu za rok 2021, který byl sestaven podle vytvořené metodiky. Mohlo dojít tedy k poslední fázi výzkumu. Tento report se skládá z 37 všeobecných a specifických ukazatelů, které vytvoří ucelený obraz na vykazované nefinanční informace. Na všechny ukazatele mohlo být odpovězeno.

Všeobecné ukazatele:

- 1) **Název organizace** – Školní lesní podnik v Kostelci nad Černými lesy, IČO: 60460709;
- 2) **Právní forma organizace** – Vysoká škola;
- 3) **Umístění sídla** – Kostelec nad Černými lesy, náměstí Smiřických 1, 281 63;
- 4) **Předmět podnikání** – Poskytování služeb pro zemědělství, zahradnictví, rybníkářství, lesnictví a myslivost, ubytovací služby, nakládání s reprodukčním materiálem lesních dřevin, zpracování dřeva;
- 5) **Aktivita, služby, produkty** – Zajištění praxí a cvičení pro studenty ČZU, pedagogická činnost, exkurzní činnost, podpora při zpracování odborných prací a výzkumných úkolů, zajištění manipulace se dřevem a jeho doprava, dřevařská výroba ve formě řeziva a přidružených sortimentů (štěpka, piliny, kůra, palivo, vláknina), produkce paliva, produkce sazenic, prodej lesních rostlin, prodej okrasných rostlin a zahradnického materiálu (substráty, rašeliny, léčivé rostliny), doprava rostlin, provoz lesních školek, provoz kaskády rybníků na Jevanském potoce, produkce ryb, provoz myslivosti a prodej ulovené zvěřiny z režijních honiteb, opravy zahradní techniky, oprava lesnické těžební techniky, oprava manipulačních prostředků a pilařských technologií, provoz zámeckého areálu, pořádání eventů (svatby, workshopy), zajišťování cataringu, ubytovací služby, pronájem rekreačních prostor, zajištění provozu lesního hospodářství, samovýroba palivového dřeva;
- 6) **Umístění provozů** – středisko lesní správy (Pod hrází 7, Jevany 281 66), středisko dřevařské výroby (Pila Smrčiny, Na staré cestě 223, Jevany 281 66), středisko okrasných a lesních školek (V lánech 214, Jevany 281 66), středisko služeb (náměstí Smiřických 1, Kostelec nad ČL), středisko opravy, údržby a dílen (Kostelec nad ČL);
- 7) **Členství ve spolcích** – Školní lesní podnik se sdružuje v několika spolcích. Na základě lesní výroby je sdružován do Společenstva dřevozpracujících podniků v ČR. Dále Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR (SVOL). Na základě rybářství je ŠLP členem Rybářského sdružení České republiky a na základě pedagogické činnosti je ŠLP členem Sdružení lesních pedagogů;

- 8) **Rozsah organizace** – Výměra pozemků, které má podnik ve vlastnictví je k roku 2021 5637 ha. Školní podnik obhospodařuje také 782 ha pronajatých pozemků, které jsou pozemky určené k plnění funkce lesa. Podnik se řadí mezi středně velké podniky. Dále podnik obhospodařuje 74 ha rybniční soustavy v oblasti Jevanského potoka;
- 9) **Struktura řízení** – Struktura vedení společnosti je liniově štábní organizační struktura. V čele ŠLP je ředitel (Ing. Zdeněk Macháček Ph.D.), který je však zodpovědný rektorovi univerzity. Ekonomický náměstek (Ing. Bc. Švec Otakar Ph.D.), výrobně technický náměstek (Ing. Karel Blažek), správní náměstek (Ing. Jiří Neuhöfer) a sekretariát tvoří tzv. štáb, který je tvořen odborníky specializovanými na různé oblasti řízení. Řediteli ŠLP jsou zodpovědní vedoucí jednotlivých výrobních a pomocných středisek. Ať už se jedná o referenta pro hlavní činnost (Ing. Radek Kajfosz), vedoucího střediska dřevařské výroby (Jan Drtikol), vedoucího střediska zámku a služeb (Bc. Jakub Janda), vedoucího střediska okrasných a lesních školek (Ing. Vojtěch Varga), či vedoucího lesní správy (Ing. Jan Povolný);
- 10) **Informace o dodavatelích** – Největšími dodavateli za minulý rok na poli práce byl podnik Kloboucká lesní s.r.o. Dále pak dodavatelem energií byla skupina ČEZ, jež podniku dodává elektřinu. Dalším významným dodavatelem za rok 2021 byla společnost Tatra, která se stará o dopravní prostředky, které ŠLP vlastní;
- 11) **Informace o odběratelích** – Největšími odběrateli dřevařské výroby byly za rok 2021 společnosti Stora Enso, Wood Paper a.s., Less Timber s.r.o., Kasalova pila s.r.o. a Bios s.r.o.;
- 12) **Informace o vykazovaných dokumentech** – Školní lesní podnik v Kostelci nad Černými lesy vykazuje výroční zprávu a účetní závěrku, kde informuje veřejnost o finančním a nefinančním stavu podniku. Jako interní dokument, který je vykazován pro informace mezi zaměstnanci je vykazován „Zpravodaj“;
- 13) **Cyklus vykazování zpráv** – Cyklus vykazování těchto výročních zpráv, účetních závěrek a Zpravodajů je každý rok;
- 14) **Informace o trzích** – Školní lesní podnik se pohybuje na několika trzích. Těmi stěžejními jsou veřejný trh, trh práce, burzovní trh, bazarový trh, spotřebitelský trh;

- 15) **Certifikace** – Školní lesní podnik disponuje několika certifikacemi. Tou nejdůležitější je certifikace PEFC, do které patří certifikát spotřebitelského řetězce C – O – C. Ten deklaruje stav, resp. Sleduje pohyb dřevní hmoty a vymezuje jí přes celý spotřebitelský řetězec. Tzn. od stojících stromů, až po výrobky ze dřeva. Udává tedy původ dřeva. Dalšími certifikacemi, kterými ŠLP disponuje je Prohlášení o shodě a Rostlinolékařský certifikát;
- 16) **Manažerský přístup** – Školní lesní podnik každoročně sestavuje krátkodobý marketingový plán, kde jsou uvedeny marketingové strategie, které by měl ŠLP ve svém manažerském přístupu uplatňovat. Tím, že je bankovní účet zveřejněný, můžeme říct, že se ŠLP staví k transparentnosti kladně. ŠLP se též snaží poskytnout zákazníkům ty nejlepší obchodní podmínky na základě zpětných vazeb, kterou jsou zákaznicky ŠLP poskytovány, ať už na bázi přímé zpětné vazby nebo formou ratingu v rámci Google profilu či facebookového profilu.

Specifické ukazatele:

Ekonomická oblast:

- 1) **Významné nepřímé ekonomické dopady** – Školní lesní podnik v Kostelci nad Černými lesy provedl v roce 2021 opravy asfaltového povrchu na lesních cestách L1 v délce 1,5 km, dále vybudoval v roce 2021 nové lesní cesty L1 v délce 1,8 km. Tímto nepřímo přispěl k lepší přístupnosti lesů pro rekreační účely veřejnosti. Dále v rybnících, jež jsou pod správou ŠLP se hospodaří způsobem takovým, že se rybníky nehnojí a ryby se krmí obilím, což zlepšuje kvalitu vody v rybnících. Tato zvýšená kvalita vody umožňuje rekreační činnost u těchto rybnících. ŠLP svou činností nepřímo ovlivnil též zaměstnanost v regionu, jelikož v roce 2021 uvolnil 23 pracovních pozic;
- 2) **Boj proti úplatkářství a korupci** – K tomu, aby nedocházelo k úplatkářství a korupci je vytvořen systém, kde objednávky prochází schvalovacím procesem. Dále jsou zakázky regulovány zákonem o veřejných zakázkách. K obraným opatřením též patří burzovní obchod nebo uzavírání smluv.

Sociální oblast:

- 1) **Počet zaměstnanců** – Školní lesní podnik v Kostelci nad Černými lesy v roce 2021 zaměstnával celkem 160 zaměstnanců. Z těchto 160 zaměstnanců bylo 122 dělnických pracovníků (pohybující se na pile a u dřevařské výroby) a 38 technickohospodářských pracovníků;
- 2) **Přijímání nových zaměstnanců** – Nových zaměstnanců bylo v roce 2021 přijato 27 a odešlo 27 zaměstnanců. Nejčastějším důvodem odchodu bylo naplnění důchodového věku či nespokojenost zaměstnanců s finančním ohodnocením, celková nespokojenost či nespokojenost vedením společnosti. Tyto pozice opouštěly z většiny zaměstnanci na dělnických pozicích. V roce 2021 byly vytvořeny nové dvě pozice na lesní správě (technici se specializací na myslivost a rybářství) a jedna technická pozice (technik výroby);
- 3) **Systém řízení bezpečnosti a ochrany při práci** – Zaměstnanci jsou v ŠLP rozdělení do 4 kategorií podle rizikovosti práce, kterou vykonávají:
 - 1) První skupina – kancelářské práce;
 - 2) Druhá skupina – zvýšená fyzická námaha, vystavení teple a chladu;
 - 3) Druhá riziková skupina – vysoký hluk, celkové vibrace (traktoristi);
 - 4) Třetí skupina – ovlivněna vysokým hlukem, vibrace rukou (dřevorubci);

Hygiena práce schvaluje, jaké profese mají nárok na ochranné pomůcky nárok. Druhé rizikové skupině jsou poskytovány sluchátka, která omezují hluk do určitých decibelů. Třetí skupině jsou poskytovány antivibrační rukavice, neprořezné kalhoty. Všem dělnickým pracovníkům jsou poskytovány montérky, zimní bundy, čepice proti slunci, čepice proti chladu, pracovní rukavice, termoprádlo a také čisticí prostředky pro hygienu (Solvina, mýdlo). Všem profesím bylo v roce 2021 také poskytovány ochranné nápoje a čaje pro podporu imunity a respirátory;

- 4) **Školení BOZP** – Školení BOZP se provádí v intervalu jednoho roku. Jsou školeni vedoucí zaměstnanci a technickohospodářští pracovníci, kteří poté školí pracovníky na dělnických pozicích. Školení BOZP probíhá na základě legislativy podle zaměření na zaměstnance a na jejich pracovní náplň. Dále jsou pravidelně prováděny školení řidičů, školení používání vozidel,

školení požární ochrany a školení první pomoci. V ŠLP probíhají též specializované školení, kterým jsou školení jen určité profese. Jsou to školení na obsluhu motorové pily, vyžinače trávy, elektrického zařízení a dále pak školení na nakládání s chemickými přípravky na ochranu rostlin;

- 5) **Lékařské služby** – Školní lesní podnik v Kostelci nad Černými lesy má podnikového lékaře (Mudr. Řeháková), s kterým má uzavřenou smlouvu (společnost IREMED s.r.o.). Zaměstnanci musí docházet na pravidelné prohlídky. Pravidelnost těchto prohlídek je určena na základě rizikovosti dané pracovní pozice. Nad rámec těchto pravidelných prohlídek jsou u zaměstnanců, kteří provádějí rizikovější práci prováděny prohlídky sluchu (nebezpečí ohluchnutí následkem zvýšeného hluku) nebo vyšetření prstové pletysmografie (nebezpečí ztráty citlivosti v rukou na základě vibrační způsobené při práci);
- 6) **Informace o pracovních úrazech** – Informace o pracovních úrazech jsou k dispozici v knize úrazů, která je na každém středisku. Pokud dojde k pracovnímu úrazu, zaměstnanec má nárok na pracovní neschopnost, kterou určí lékař. Tyto pracovní úrazy jsou ŠLP ohlášeny inspektorátu práce, podnikové pojišťovně, zdravotní pojišťovně daného zaměstnance a také odborům. Za rok 2021 bylo zaznamenáno 10 pracovních úrazů. Jsou to úrazy typu povrchového zranění, naraženiny či nejrůznější vymknutí. Tyto úrazy jsou nejčastěji zapříčiněny náročnou fyzickou prací dělnických profesí;
- 7) **Podpora zdraví pracovníků** – Školní lesní podnik v Kostelci nad Černými lesy poskytuje zaměstnancům několik podpor na ochranu zdraví pracovníků. ŠLP hradí svým zaměstnancům očkování proti klíšťové encefalitidě včetně přeočkování. Dále ŠLP poskytuje svým zaměstnancům příspěvek na regeneraci v lázeňských zařízeních, buď podle výběru jednotlivého zaměstnance nebo v lázních Toušeň, které jsou pod správou ŠLP. Dále ŠLP podporuje zdraví pracovníků tím, že jim poskytuje vitamínové balíčky, v kterých se nacházejí nejrůznější vitamíny na podporu imunity a čaje;
- 8) **Benefity pro zaměstnance** – Každý zaměstnanec ŠLP má nárok na 25 dní dovolené v roce. Dále jsou zaměstnancům poskytovány nejrůznější benefity. Těmito benefity jsou příspěvek na ozdravování a lázně, příspěvek na stravu, příspěvek na wellness, příspěvek na důchodové připojištění do 500 Kč, v případě že si zaměstnanec také přispívá. Dalším benefitem je využívání

služebního vozidla technickohospodářskými pracovníky pro soukromé účely. Dalším benefitem je tzv. materiální mzda (zaměstnanci si mohou brát odpadové dřevo na otop);

- 9) **Aktivity pro společnost** – ŠLP v Kostelci nad Černými lesy podporuje vzdělávání. Pro společnost vytváří nejrůznější vzdělávací akce, kde se účastníci snaží vzdělávat v oblastech lesa. ŠLP poskytuje pedagogickou činnost nejen studentům České zemědělské univerzity v Praze, ale také vytváří možnosti vzdělání mateřským školám, základním školám a středním školám. K tomuto slouží lesní pedagogika, která je formou vzdělávání pro udržitelný rozvoj, která se zaměřuje především na les a jeho obyvatele. Vzdělávání probíhá jako soubor řízených aktivit a her. ŠLP vytváří pro veřejnost nejrůznější eventy ať už se jedná o organizaci svateb, mysliveckých plesů, různých přehlídek nebo dnů otevřených dveří. PR aktivity probíhají na bázi různých komunikačních kanálů (sociální sítě, tištěná propagace v periodických tiskovinách a akce pro veřejnost).

Environmentální oblast:

- 1) **Spotřeba energie v rámci organizace** – Elektrickou energii získává ŠLP od dodavatelů. Elektrickou energii distribuuje ŠLP skupina ČEZ. ŠLP nedisponuje žádnými vlastními technologiemi na výrobu vlastní elektrické energie. Nejvíce elektrické energie je spotřebováno na pile. Celková spotřeba elektrické energie byla za rok 2021 2100 MWh. K vytápění jsou využívány lehké topné oleje;
- 2) **Spotřeba vody** – ŠLP spotřebovává vodu z vlastních studen. Z těchto studen je voda kvalitní a pitná a je dopravována vodovodním potrubím v budovách organizace. Za rok 2021 bylo spotřebováno 2000 m³ této vody. Pro závlahu a pro pěstování je čerpána voda z Jevanského rybníku a z rybníku Pařez. Za rok 2021 bylo spotřebováno 22 000 m³ na závlahu, přičemž předpokládaný odběr pro rok 2021 byl v roce 2020 stanoven na 40 000 m³. Pro zachytávání vody a pro návratnost vody do přírody jsou využívány retenční nádrže, které slouží též k zavlažování pěstovaných rostlin;
- 3) **Vlastněné nebo pronajaté pozemky v blízkosti chráněných oblastí** – Ve správě Školního lesního podniku se nacházejí 2 chráněné území, v kterých

probíhá hospodaření odlišným způsobem. Národní přírodní rezervace Voděradské bučiny o rozloze 684 ha je domovem mnoha vzácných rostlin a živočichů. Hospodaření v tomto komplexu je v souladu s plánem péče, které vydává Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Dalším pozemkem, který je ve správě Školního lesního podniku, a hospodaření v něm je specifické je Evropsky významná lokalita (EVL) – Posázavské bučiny. Hospodaření v tomto komplexu je sladěné se souhrnem doporučených opatření pro EVL Posázavské bučiny;

- 4) **Odpadní voda** – Odpadní vodu odebírá společnost Vodos s.r.o., která tuto odpadní vodu čistí v čistírně odpadních vod, která se nachází v Kostelci nad Černými lesy v areálu nemocnice. K přepravě této odpadní vody je vybudována kanalizace ve městě. V okolí města je rozmístěno též několik přečerpávacích stanic odpadní vody, které tuto odpadní vodu přečerpávají do čistírny odpadních vod. Podle společnosti Vodos s.r.o. kvalita vyčištěné vody byla v souladu s rozhodnutím k nakládání s vodami, a to vypouštění odpadních vod dle Zákona č. 254 /01 Sb. vydaném vodoprávním úřadem;
- 5) **Nakládání s odpady** – Odpady od Školního lesního podniku v Kostelci nad Černými lesy odebírá několik firem. Odvoz odpadů ze zámku v Kostelci nad Černými lesy a ze střediska dílen zajišťuje firma Nykos a.s. Středisko lesní správy v Jevanech, lesní a okrasní školy, pila a bytové jednotky v Kostelci nad Černými lesy mají zajištěný odvoz odpadů firmou FCC Česká republika s.r.o. Velkoobjemový odpad je odvážen na skládku obce Radim či Čáslav. Tříděný odpad je odvážen společností FCC Česká republika s.r.o. Vzniklý železný, či kovový odpad je odvážen do kovošrotu společnosti Trojek s.r.o. Použité pneumatiky jsou odváženy společností Eltma, na pozemku ŠLP je též vytvořené sběrné místo těchto pneumatik i pro veřejnost. V celém Školním lesním podniku je povinností všech třídit odpad;
- 6) **Používání chemických přípravků** – Používání chemických přípravků je v ŠLP využíváno hlavně při pěstování a lesní výrobě. Za rok 2021 bylo použito 1500 kg Cervacol EXTRA, což je repelentní nástroj proti okusu, Dále pak 400 l Foresteru postřikovací prostředek proti kůrovci. Dalším používaným přípravkem je herbicidní chemický přípravek Roundup při velikosti 900 l.

Dalším herbicidem je selektivní chemický přípravek Fusilade, kterého bylo použito proti růstu travinám použito 120 l. Jako další přípravek, co byl používán je chemické barvivo Scolycid. Všechny tyto chemické přípravky jsou přípravky zanesené v Seznamu povolených přípravků a dalších prostředků na ochranu lesa;

- 7) **Emise skleníkových plynů** – Emise, které byly v roce 2021 vypuštěny do ovzduší, ať už se jedná o kotel na biomasu, či emise vzniklé při průmyslovém zpracování dřeva nepřekročily emisní limity, které jsou stanoveny zákonem. Emisní limit pro oxid uhelnatý a oxid dusný je hodnota 500 mg/m³ v suchém plynu za normálních podmínek. ŠLP každoročně provádí měření těchto emisí. Jinak tomu nebylo ani v roce 2021. Všechny tyto měření vyhodnotily, že Školní lesní podnik nevypouští nadměrné množství emisí do ovzduší;
- 8) **Používané recyklované materiály** – Školní lesní podnik při obalování sazenic používá plastové kelímky, které byly již v dřívější době použity při výrobě. Tímto tedy recykluje použitý materiál. Dále ŠLP poskytuje zákazníkovi zničené palety, jako bonusový produkt, který může použít spolu s palivovým dřevem, jako otop;
- 9) **Informace o inovacích** – V roce 2021 byl Školním lesním podnikem využíván nový vyzvedávací stroj, který má zvyšovat produktivitu práce na středisku ochranných a lesních školek. Dále byly v minulém roce zakoupeny nové plecí stroje a auto pro manipulaci se dřevem. Byla odsouhlasena plánovaná modernizace pilařského střediska, které bude mít za následek snížení spotřebované energie a větší efektivnost výroby;
- 10) **Stroje a dopravní obsluha** – Školní lesní podnik v Kostelci nad Černými lesy vlastní několik dopravních prostředků pro odvoz dřeva. ŠLP disponuje tahačem s návěsem, tahačem s přívěsem a nákladní automobil s oplnem. Dále pak ŠLP vlastní několik přibližovacích traktorů. Přesněji 2 traktory značky Zetor, 3 traktory značky Volvo a jeden traktor značky John Deere. Dále pak ŠLP vlastní vyvážecí soupravu a železného koně značky Kapsen. Jako stroje, které jsou využívány a vlastněny pro zpracování dřeva je drtič klestu nebo rámová pila na středisku. Dále je možné zmínit i vyzvedávací stroj, který slouží k vyzvedávání sazenic na středisku ochranných a lesních dřevin. Dále má ŠLP ve vlastnictví 22 osobních automobilů různých značek,

kteře využívají technickohospodářští pracovníci při svém výkonu práce. Tyto osobní automobily mají dieselové motory. Jelikož většina těchto dopravních prostředků využívá naftu jako pohon, je na pozemku ŠLP vystavěna vlastní čerpací stanice, konkrétně na pile. Dále Školní lesní podnik disponuje dvěma nakladači značky Volvo. Ostatní stroje a dopravní prostředky na odvoz dřeva, či při výrobě jsou pronajímány.

4.7.1 Zjištěné výsledky z nefinančního reportu Školního lesního podniku v Kostelci nad Černými lesy

Výsledným výzkumem bylo zjištěno, že Školní lesní podnik v Kostelci nad Černými lesy je středním podnikem do velikosti. Je podnikem, který podniká v mnoha odvětvích. Je začleněn do několika spolicích. Jeho aktivity po ekonomické stránce mají pozitivní vliv nejen na podnik samotný, ale také na veřejnost (stavba a oprava cest, podpora rekreační činnosti). Po sociální stránce se ŠLP snaží o to, aby zaměstnanci měli co nejlepší pracovní podmínky pro vykonávání pracovních úkolů. Snaží se je motivovat celou řadou benefitů a výhod, ať už se jedná o financování regeneračních pobytů, či stravovací benefity. Školnímu lesnímu podniku není lhostejné ani zdraví svých zaměstnanců. Vyžaduje po nich prohlídky u doktora, a i tyto prohlídky zprostředkovává. Taktéž dbá na to, aby zaměstnanci byli vyškolení a tím omezili svou chybovost. Zaměstnanci mají vybudované kvalitní zázemí, v které nejenže mohou pracovat, ale mohou se zúčastňovat i nejrůznějších eventů pro veřejnost, které ŠLP organizuje pro veřejnost. Co se týče environmentálních otázek, tak v této disciplíně je Školní lesní podnik taktéž aktivní. Snaží se o třídění a ekologického nakládání s odpady. Využívá ve výrobě recyklované materiály a tím snižuje celkové množství odpadů. Snaží se o to, aby podnikání v jednotlivých střediscích bylo udržitelné. Vodu využívá, jak z vlastních studní, tak pro zavlažování využívá užitkovou vodu z rybníků. Takže minimálně využívá pitnou vodu k výrobě. Snaží se hospodařit s vodou tím, že čerpá vodu též z retenčních nádrží. Vhodnou inovací do budoucna by bylo vystavění své vlastní čerpací stanice odpadních vod, která by znečištěnou vodu vyčistila a tato voda by mohla být používána při výrobě a navracena zpátky do krajiny. V současné době vyčištěná odpadní voda odtéká potoky a řekami a tím je její návratnost do krajiny minimální. V budoucnu by bylo možné zlepšení v oblastech využívání

energie. Vybudování solárních panelů či větrných elektráren by zajistilo energetickou samostatnost a zmenšilo závislost na neobnovitelných zdrojích. Tím by se otevřela i možnost pro využívání osobních elektro automobilů, které by mohly fungovat na základě této obnovitelné energie a snížilo by se používání fosilních paliv pouze u strojů a dopravních prostředků, které jsou potřebné k výrobě. Ve výsledku je tedy patrné, že Školní lesní podnik v Kostelci nad Černými lesy je vstřícný k veřejnosti, ale také přívětivý ke svým zaměstnancům a v budování zázemí pro ně. V otázkách environmentálních je v určitých sektorech udržitelným podnikem, avšak v některých oblastech je v budoucnosti možné zlepšení.

4.7.2 Ověření použitelnosti metodiky pro vykazování nefinančních informací na základě aplikace na Školní lesní podnik v Kostelci nad Černými lesy

Na základě aplikace metodiky na Školní lesní podnik v Kostelci nad Černými lesy byly ověřeny kritéria, která byla určena jako ty stěžejní pro dřevozpracující a lesní podniky při vykazování nefinančních informací. Bylo ověřeno, že tvorba nefinančního reportu podle vlastní metodiky není časově náročná, a to i z toho důvodu, jelikož informace, které jsou vykazované jsou díky jednotlivým ukazatelům konkrétní, avšak stručné. Tyto vlastnosti jsou tedy výsledkem toho, že report nefinančních informací lze vytvořit v relativně krátkém čase. Tato metodika má snahu při vykazování nefinančních informací obsáhnout jak ekonomické, sociální, tak environmentální oblasti, což je pro dřevozpracující a lesní podniky taktéž stěžejní. Na základě získaných dat lze podat ucelený obrázek toho, jak je podnik udržitelný, či jak se zajímá o své zaměstnance a co dělá pro jejich motivaci a rozvoj. Dále díky této metodice lze získat přesné informace o tom, v jakých oblastech daný podnik podniká a zda je transparentní. Tento report nefinanční informací splňuje i další kritéria, jako je ověřování informací, periodicita vydávání, obsah reportu či zpoplatnění. Lze tedy uvést, že tento report nefinančních informací podle vlastní metodiky splňuje všech 7 kritérií, která jsou optimální při vykazování nefinančních informací u dřevozpracujících a lesních podniků.

5 Diskuse

Na základě informací, jež byly získány z literární rešerše a také z údajů, které byly dřevozpracujícími a lesními podniky, řadic se do Společenstva dřevozpracujících podniků v ČR a do Asociace lesních a dřevozpracujících podniků ČR, poskytnuty pomocí telefonického dotazování, mohlo být vytvořeno 7 kritérií. Pomocí telefonického dotazování a získaných teoretických poznatků mohlo za pomoci statistických metod být určeno, co je nejdůležitější při vykazování nefinanční informací pro dřevozpracující a lesní podniky. Tyto požadavky byly zohledněny při tvorbě kritérií. Kritéria posloužila k tomu, aby mohlo dojít ke komparaci jednotlivých standardů. Na základě porovnání podle jednotlivých kritérií byl vybrán standard Global Reporting Initiative, jako ten nejvhodnější pro zpracování a vykazování nefinančních informací. Zjištěná data byla poskytnuta k tomu, aby byla vytvořena vlastní metodika, která bude co nejpřesněji odpovídat požadavkům dřevozpracujících a lesních podniků. Tato metodika by měla splňovat všech 7 kritérií a být tedy tou optimální pro vykazování nefinančních informací dřevozpracujícími a lesními podniky. Aby tato vhodnost mohla být ověřena, byla vytvořená metodika aplikována na Školní lesní podnik v Kostelci nad Černými lesy a následně, podle této metodiky byl vytvořen report nefinančních informací. Tímto byl splněn hlavní cíl práce.

Tím, že byly v diplomové práci zohledněny teoretické poznatky o nefinančních informacích, o principech udržitelného rozvoje, manažerského účetnictví, účetnictví udržitelného rozvoje, vykazování výročních zpráv a poznatky o jednotlivých známých standardech pro vykazování nefinančních informací byly splněny i dílčí cíle této práce.

Pomocí hypotéz bylo též ověřeno, že vykazování výročních zpráv závisí na velikosti daného podniku. Toto zjištění potvrzuje skutečnost, že podle legislativy konkrétně podle zákona o účetnictví (zákon č. 563/1991 Sb.) mají výroční zprávu povinně vykazovat společnosti, jež splňují alespoň dvě ze tří kritérií. Konkrétně se jedná o překročení výše rozvahy 40 miliónů Kč, dále pak průměrný počet zaměstnanců je 50 a čistý obrat dosáhl 80 miliónů Kč. Tyto kritéria častokrát splňují větší celky. To se též potvrdilo tímto výzkumem.

Dále pak pomocí hypotézy bylo ověřeno, že vykazování nefinančních informací též závisí na velikosti podniku. Tato hypotéza potvrzuje legislativní povinnost. Tato povinnost je uvedena taktéž v zákonu o účetnictví, kdy se v zákoně č. 563/1991 Sb., uvádí, že společně s finančními informacemi by měly být uvedeny i nefinanční informace ve výroční zprávě. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95 EU o zveřejňování nefinančních informací uvádí, že tyto informace by měly vydávat podniky, jež mají více jak 500 zaměstnanců nebo roční čistý obrat alespoň 40 miliónů EUR nebo je podnik subjektem veřejného zájmu. Tato kritéria v největší míře splňují podniky, které jsou velkými podniky, takže i v tomto případě tuto skutečnost potvrdil výzkum.

Pomocí telefonického dotazování bylo též zjištěno, že vykazování nefinančních informací u dřevozpracujících a lesních podniků je prováděno z většiny nějakou svou vlastní metodikou. Celkem 10 podniků z celkového zkoumaného počtu 26 podniků vykazuje nefinanční reporty podle známých metodik. Tuto skutečnost potvrzuje výzkum dvojice (Székely a Brocke, 2015) ta uvádí, že podniky vykazují nefinanční informace podle vlastních metodiky, jelikož vykazované informace vlastní metodikou se dotýkají pouze určitých témat. Témata, která jsou zveřejňována známými metodikami jsou konkrétnější a ukazují ucelenější obraz daného podniku. Při vykazování nefinančních informací vlastní metodikou není problémem pro jednotlivé podniky určité informace nevykázat, protože jednoduše si tyto informace nezařadí do svého reportu. Autoka Tetřevová (2017) uvádí, že vykazování nefinančních reportů podle vlastní metodiky je lepší, než kdyby podniky nevykazovaly vůbec, avšak je nutné zohledňovat, že tyto reporty jsou častokrát velmi pozitivní a tím zkreslují opravdový obraz daného podniků. Jedinou obranou proti tomuto jevu je, aby podniky zveřejňovaly nefinanční informace podle dostupných a známých metodik a měly přesně dané, jaké informace mají vykazovat.

Výzkumem též bylo zjištěno, že pro dřevozpracující a lesní podniky je vykazování nefinančních informací z oblasti sociální častější, než z oblastí environmentální či ekonomické. Pro tyto druhy podniků je důležité, aby podaly a zveřejnily informace o svých zaměstnancích a podmínkách pro zaměstnance. Zde nastává problém, jelikož se zanedbávají principy trvale udržitelného rozvoje. Jak uvádí (Prskavcová a kol., 2008) je nutné, aby ve vykazování nefinančních reportů byla zachována rovnováha a žádná z těchto oblastí nebyla upřednostňována. Podle autorů je nutné, aby podniky

vykazovaly informace o všech oblastech a byly tak zachovány hodnoty trvale udržitelného rozvoje. Řešením je úprava legislativy, aby podniky přesně věděly, jaké informace a z jakých oblastí vykazovat, či navrhnout známé a dostupné metodiky pro vykazování nefinančních informací, které uplatňují principy udržitelnosti.

Při zjišťování důvodů, proč dřevozpracující a lesní podniky nevykazují nefinanční informace ve svých výročních zprávách bylo zjištěno, že pro podniky je vykazování nefinančních informací časově náročné a dostupné reporty jsou moc obsáhlé. Autorka (Zdražilová, 2011) uvádí, že je nutné, aby se podniky nebály vykazovat nefinanční informace. Měl by být vytvořen návod, jak k vykazování nefinančních informací přistupovat, aby pro podniky nebylo složité najít informace, které potřebují k tomu, aby mohly tyto informace vykazovat. Je důležité, aby podniky viděli určité bonusy a pozitivní dopady vykazování nefinančních reportů.

Problematika vykazování nefinančních informací volá o zodpovězení několika otázek týkajících se tohoto tématu. Je současná legislativa dostačující pro úpravu problematiky vykazování nefinančních informací? Jak by legislativa měla být upravena, aby podniky přesně věděly, jaké nefinanční informace vykazovat a jaké ne? Je vykazování nefinančních informací opravdu tak důležité? Napomáhá vykazování nefinančních informací tomu, aby byl dřevozpracující a lesní podnik více udržitelný? Jak donutit podniky k tomu, aby nefinanční informace vykazovaly? Bylo by vhodné, aby všechny druhy podniků vykazovaly stejné nefinanční informace?

Co se týká první otázky, jsem toho názoru, že v současné době je legislativa na toto téma nedostatečná. Tato legislativa by měla být upravena, aby se vykazování nefinančních informací dostalo do povědomí podniků i do povědomí veřejnosti. V současnosti tuto problematiku upravuje pouze zákon o účetnictví konkrétně zákon č. 563/1991 Sb. a jak už bylo řečeno směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95 EU o zveřejňování nefinančních informací. Ti, kdo mají povinnost tyto nefinanční informace jsou velké podniky a těch je v současné době v České republice něco okolo 20. Tím, že by se zavedla povinnost vykazovat nefinanční informace i pro menší podniky, by se problematika nefinančního reportingu dostala do povědomí i ostatních podniků, a to je pro budoucnost nefinančního reportování stěžejní.

S první otázkou úzce souvisí i otázka druhá. Tuto otázku rozebírají také autoři (Kašparová a Kunz, 2013), kteří uvádějí, že legislativa by měla být upravena tak,

aby podniky přesně věděly, jak a jaké informace by měly vykazovat. Dále by měl zákon přesně stanovovat kdy tyto nefinanční informace vykazovat a co je ze všeho nejdůležitější, podle jakých metod by měly být tyto reporty vykazovány. To by zamezilo tomu, že vykazované nefinanční informace by byly jednotné a zabývali se stejnými tématy. Tyto úpravy by však neměly zvýšit administrativu daným podnikům. Autoři (Kašparová a Kunz, 2013) též uvádějí, že podniky by měly v případě toho, že by neměly finanční prostředky na vytvoření monitorovacího systému nárok na případnou podporu od státu. Monitorovacím systémem se myslí osoba, jež by zaznamenávala činnosti daného podniku.

Odpověď na třetí otázku je podle mého názoru kladná. Vykazování nefinančních informací je pro podnik podle mého důležité. Autorka (Kašparová, 2011) je taktéž tohoto názoru. Tím, že podnik vykazuje tento druh informací se stává důvěryhodnějším pro zájmové skupiny, ale také vykazování těchto nefinančních informací posiluje dobré jméno daného podniku. Tím, že se bude podnik chovat udržitelně a zodpovědně v oblasti sociálních otázkách. Ukáže, že mu veřejný život není lhostejný, bude mít za následek, že jeho produkty a služby budou konkurenceschopnější a větší kvality. Tím, že bude podnik vykazovat tento druh informací bude podnik více konkurenceschopný na evropském i světovém trhu. Je to možnost, jak se odlišit nějakým způsobem od konkurence.

S odpovědí na čtvrtou otázku jsem se nechal inspirovat výzkumem, který provedla společnost KPMG (KPMG, 2017). Tato společnost uvádí, že vykazování nefinančních informací není v České republice samozřejmostí. Podle společnosti tyto nefinanční informace vykazovalo v roce 2017 pouze 43 % firem. Je zde vidět nárůst oproti předešlým letům, avšak v porovnání se západoevropskými státy není vykazování nefinančních informací v ČR tak časté. Nejvíce společností, které provádí nefinanční reporty v ČR jsou podniky se zaměřením na bankovníctví. Dalším odvětvím, které nefinanční informace vykazuje nadprůměrně jsou podniky, jež se zabývají environmentálními produkty či službami. Do tohoto odvětví můžeme zařadit právě dřevozpracující a lesní podniky. V tomto odvětví vytváří nefinanční reporty okolo 84 % podniků. To znamená, že v současné době je dřevozpracující průmysl a lesnictví v porovnání s ostatními druhy podniků v lichotivé pozici. Už teď je tedy vidět, že podniky v tomto odvětví se snaží o to, aby byly udržitelní. Myslím

si však, že až dřevozpracující a lesní podniky budou mít přesné informace, jak a jaké informace vykazovat budou se stávat více udržitelnými.

K zodpovězení otázky, jak donutit podniky, aby vykazovaly nefinanční informace jsem se nechal inspirovat autory (Kašparová a Kunz, 2013). Podniky v dnešní chvíli nejsou z větší míry sankciováni za to, že nevykázaly nefinanční informace. Je to z toho důvodu, jelikož podniky přesně nevědí, jaké, a hlavně ani jak tyto nefinanční informace mají vykazovat. Aby mohl být vytvořen sankční mechanismus je nutné, aby témata v nefinančních reportech byla komparativní a hlavně aktuální. V tuto chvíli sankční mechanismus nefunguje, a to z toho důvodu, když podnik ve svém nefinančním reportu opomene vykázat určité informace nelze ho za to sankciovat, protože není přesně dané, jaké informace měly být vykázány. Jedinou možností v tuto chvíli zůstává, než se upraví legislativa, motivace daných podniků. Tuto problematiku rozebírá ve své knize (Kašparová, 2011) a já se s tímto názorem ztotožňuji. Je důležité, aby se zvedlo povědomí o vykazování nefinančních informací nejen mezi jednotlivými podniky, ale také mezi zaměstnanci, zákazníky, dodavateli, investory, a i mezi širokou veřejností. Tím, že budou uvedeny výhody vykazování těchto nefinančních reportů, ať už se jedná o transparentnost či inovativnost. Tyto výhody mohou z vytváření nefinančních reportů vyústit. Informovanost o těchto výhodách zajistí pouze celoplošná diskuse o nefinančním reportingu. Například by mohla proběhnout prezentace této problematiky podnikům a uvedení výhod, které nefinanční reporting pro dané podnik nabízí. Dále by informovanost na toto téma mohla vzít pod křídla nejrůznější media nebo zástupci vlády. Tyto kroky by mohli vést k tomu, aby se podniky začaly angažovat ve vykazování nefinančních informací.

Na poslední otázku je odpověď složitější. Podle mého názoru by podniky měly vykazovat odpovědi na stejné otázky, aby byly jejich nefinanční reporty porovnatelné a mohlo docházet ke komparaci jednotlivých reportů. Myslím si, že je důležité, aby důležitá témata, která jsou vykazována byla sjednocena a tyto odpovědi byly aktuální. Podle autora (Kunz, 2012) by však vykazované informace měly být obecnějšího rázu, aby vypovídali o podniku jako takovém. Pokud by vykazované nefinanční informace byly specifické, jejich vykazovaná hodnota by se týkala pouze podniků s určitým zaměřením na určitou oblast (bankovníctví, environmentálně citlivý podnik, průmysl). Pokud by byly určité otázky důležité

pro konkrétní oblast bylo by nutné doplnění těchto speciálních témat k těm obecným tématům, která by byla daná. Na těchto speciálních tématech by se buď to domluvily jednotlivé podniky nebo standardy by nabízely tyto speciální témata pro specifické druhy podniků. Tím by se zachovala porovnatelnost nefinančních reportů i v tomto specifickém druhu odvětví.

Závěr

Závěrem této diplomové práce bych rád uvedl, co bylo výzkumem zjištěno. Výsledky výzkumu odhalily, že vykazování nefinančních informací i vykazování výročních zpráv je závislé na velikosti daného podniku. Bylo zjištěno, že nefinanční informace vykazalo z celkového počtu 122 podniků pouze 39 % těchto podniků. Mnohem více napovídající je hodnota, která ukazuje, že ty podniky, jež vykazaly výroční zprávu, tak ze 73 % ve svých výročních zprávách zohlednily nejen finanční, ale také nefinanční informace. Tato hodnota ukazuje, že vykazování nefinančních informací je na vzestupu. Mnohem více dřevozpracujících a lesních podniků se v posledních letech snaží vykazovat tyto nefinanční informace.

Problémem však zůstává, že podniky nevědí, jak tyto nefinanční informace vykazovat, proto nejčastěji své nefinanční reporty vykazují nějakou svou vlastní metodou a nevyužívají k vykazování žádné známé standardy. Bylo zjištěno, že je důležité upravit legislativní úpravu ve vykazování nefinančních informací. To z toho důvodu, aby podniky věděly, jak, kdy a jaké informace mají vykazovat, aby tyto informace byly aktuální, konkrétní a porovnatelné s ostatními podniky. Aplikace vlastní metodiky na Školní lesní podnik v Kostelci nad Černými lesy ukázala, že záleží pouze na tom, jaká bude zvolená metodika, nefinanční informace, které jsou vykazovány jsou dohledatelné a není problém je v krátkém čase stručně a konkrétně vykázat.

Je důležité, aby podniky měly přesné informace o tom, kdy a jak tyto informace vykazovat. Důležité je také, aby přesně věděly, jaké podniky mají tuto povinnost tyto nefinanční informace vykazovat. Všechny tyto úpravy napomůžou tomu, aby dřevozpracující, lesní nebo jakékoliv podniky nebyly k vykazování nefinančních informací pasivní. Tím, že budou podniky vykazovat tyto informace, tak se stanou více perspektivními na evropském i světovém trhu a přispějí tak i k větší transparentnosti. Bude též nutné uvést v legislativě, jaké standardy je vhodné využívat k vykazování nefinančních informací, případně nějaké druhy standardů doporučit. To je stěžejní z toho důvodu, aby vykazované informace byly komparativní.

Do té doby, než bude upravena legislativa a doporučen nějaký konkrétní standard pro podniky, jsem toho názoru že nejvhodnější známou metodikou pro vykazování

nefinančních reportů pro podniky dřevozpracujícího průmyslu a lesního hospodářství je metodika podle standardu Global Reporting Initiative. Tento standard splňuje šest ze sedmi stanovených kritérií. Na základě těchto kritérií byla vytvořena vlastní metodika, která splňuje všech 7 kritérií. Tato kritéria ukazují na to, jak by měla vypadat nejvhodnější a nejideálnější metodika pro vykazování nefinančních reportu podniky dřevozpracujícího průmyslu a lesního hospodářství. Tím byl splněn hlavní cíl této diplomové práce.

Literární zdroje

- AGENDA 21: český překlad textu části Přílohy II dokumentu Report of the United Nations Conference on Environment and Development Rio de Janeiro, 3-14 June 1992. [Praha]: Ministerstvo životního prostředí České republiky, 1998. 328 s. ISBN 80-7212-039-5
- ANDĚL, Jiří. *Statistické metody. Páté vydání.* Praha: Matfyzpress, 2019. ISBN 978-80-7378-381-5.
- ČANÍK, Petr, Libuše ŘEZBOVÁ a Tomas van ZAVREL. *Metody a nástroje podnikatelské etiky. 2., přeprac. vyd.* Praha: Oeconomica, 2006. ISBN 80-245-1143-6
- ČECHOVÁ, Alena. *Manažerské účetnictví. 2., aktualiz. a rozš. vyd.* Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-2831-2.
- FIALA, Josef. *Živnostenský zákon a předpisy související.* V Brně: Iuridica Brunensia, 1995. Komentované kapesní zákony. ISBN 80-85964-14-7.
- FIBÍROVÁ, J., ŠOLJAKOVÁ, L., WAGNER, J., PETERA, P. *Manažerské účetnictví – nástroje a metody. 2., aktualizované a přepracované vydání.* Praha: Wolters Kluwer, 2015. 404 s.
- FRANC, Pavel a kol. *Když se bere společenská odpovědnost vážně.* Brno: Ekologický právní servis, 2006. ISBN 80-86544-08-7
- HOPWOOD, B., MELLOR, M., O'BRIEN, G. *Sustainable development: mapping different approaches. In Sustainable Development, 2005, vol. 13, no. 1, p. 38-52.* ISSN 1099-1719
- HRADECKÝ, Mojmír, Jiří LANČA a Ladislav ŠIŠKA. *Manažerské účetnictví.* Praha: Grada, 2008. Účetnictví a daně (Grada). ISBN isbn978-80-247-2471-3
- CHEN, R. J. C. *An Integrated Sustainable Business and Development System: Thoughts and Opinions. In Sustainability, 2014, vol. 6, p. 6862-6871.* ISSN 1099-1719
- JÁNSKÝ, J. a kol. *Možnosti řešení regionálních disparit v mikroregionech České republiky.* Brno: MSD, 2012. 138 s. ISBN 978-80-7375-476-1

- KAŠPAROVÁ, K. *Reportování o společenské odpovědnosti podniku*. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5694-7
- KAŠPAROVÁ, Klára. *The czech csr reports: topics and quality of their processing*. *Acta academica karviniensis*. Karviná: Slezská univerzita, Obchodně podnikatelská fakulta, 2018, XVIII, č. 2, s. 5-15. ISSN 1212-415X.
- KAŠPAROVÁ, Klára a Vilém KUNZ. *Moderní přístupy ke společenské odpovědnosti firem a CSR reportování*. Praha: Grada, 2013. Management (Grada). ISBN 978-80-247-4480-3.
- KRÁL, Bohumil. *Manažerské účetnictví. 4. rozšířené a aktualizované vydání*. Praha: Management Press, 2018. ISBN 978-80-7261-568-1.
- KULDOVÁ, Lucie. *Společenská odpovědnost firem: Etické podnikání a sociální odpovědnost v praxi*. Kanina: OPS, 2010. ISBN 978-80-87269-12-1
- KUNZ, Vilém. *Společenská odpovědnost firem*. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-3983-0
- MEADOWS, D. H. et al. *Limits to Growth*. Universe Books, New York. 1972
- MEZŘICKÝ, Václav, ed. *Environmentální politika a udržitelný rozvoj*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-003-8.
- MIKUŠOVÁ, Marie. *Podnikání a udržitelný rozvoj. Výsledky výzkumu. Scientific papers of the University of Pardubice. Series faculty of economics* [online]. 2016, 23(38), 94-106 [cit. 2021-11-18]. ISSN 1211555X
- MORATIS, Lars. *Signalling Responsibility? Applying Signalling Theory to the ISO 26000 Standard for Social Responsibility*. *Sustainability* [online]. 2018, 10(11), 4172-4172 [cit. 2021-11-28]. ISSN 20711050. Dostupné z: doi:10.3390/su10114172
- Naše společná budoucnost: světová komise pro životní prostředí a rozvoj. Praha: Academia, 1991. ISBN 80-85368-07-2
- Nový občanský zákoník 89/2012 Sb.: aktuální úplné znění od ... včetně vyznačených změn od .. Praha: [2012]-. Verlag Dashöfer

- PAVLÍK, Marek a Martin BĚLČÍK. *Společenská odpovědnost organizace: CSR v praxi a jak s ním dál*. Praha: Grada, 2010. Management (Grada). ISBN isbn978-80-247-3157-)
- PRSKAVCOVÁ, M. a kol. *Společenská odpovědnost firem, lidský kapitál, rovné příležitosti a environmentální management s využitím zahraničních zkušeností*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2008. ISBN 978-80-7372-436-8
- PULKRAB, K. *Ekonomika lesního hospodářství: vybrané kapitoly*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Fakulta lesnická a environmentální, Katedra ekonomiky a řízení lesního hospodářství, 2005. ISBN 80-213-1409-5
- RANGLES, G., *Do CSR reports really tell us anything about businesses' social impact? The Guardian* [Online]. 2013. Available from: <http://www.theguardian.com/voluntary-sector-network/2013/oct/04/corporate-social-responsibility-reports-impact>.
- SEARCY, C., BUSLOVICH, R. Corporate Perspectives on the Development and Use of Sustainability Reports. *Journal of Business Ethics*, Vol. 121/2, pp 149-169.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU
- SZÉKELY, N., BROCKE, J. *What can we learn from corporate sustainability reporting? Deriving propositions for research and practice from over 9,500 corporate sustainability reports published between 1999 and 2015 using topic modelling technique*. *PLoS ONE*, Vol. 12/4, pp. 1-27
- TAIPALEENMÄKI, Jani a Seppo IKÄHEIMO. *On the convergence of management accounting and financial accounting – the role of information technology in accounting change*. *International Journal of Accounting Information Systems* [online]. 2013, 14(4), 321-348 [cit. 2021-12-02]. ISSN 14670895. Dostupné z: doi:10.1016/j.accinf.2013.09.003
- TETŘEVOVÁ, Liběna. *Společenská odpovědnost firem společensky citlivých odvětví*. Praha: Grada Publishing, 2017. Expert (Grada). ISBN 978-80-271-0285-3.

TRNKOVÁ, Jana. *Společenská odpovědnost firem: kompletní průvodce tématem & závěry z průzkumu v ČR* [online]. Business Leaders Forum, 2004. [cit. 9. 9. 2021] Dostupné z: http://www.neziskovky.cz/data/vyzkum_CSR_BLF_2004txt8529.pdf

VARTIAK, Lukas. *CSR Reporting of Companies on a Global Scale. Procedia Economics and Finance* [online]. 2016, 39, 176-183 [cit. 2021-11-25]. ISSN 22125671. Dostupné z: doi:10.1016/S2212-5671(16)30276-3

VISSER, W. a kol. *The A to Z of Corporate Social Responsibility*. Chichester: John Wiley & Sons, 2007. ISBN 978-0-470-72395-1

ZADRAŽILOVÁ, Dana a kol. *Udržitelné podnikání*. Praha: Oeconomica, 2011. ISBN 978-80-245-1833-6

Zákon č. 106/1999 Sb. - *Zákon o svobodném přístupu k informacím*

ZYZNARSKA-DWORCZAK, Beata. *The Development Perspectives of Sustainable Management Accounting in Central and Eastern European Countries. Sustainability* [online]. 2018, 10(5), 1 [cit. 2021-11-18]. ISSN edsrep

Internetové zdroje

Corporate Register - Global CSR Resources. Corporate Register - *Global CSR Resources* [online]. Copyright © 2021, Corporate Register Ltd. All rights reserved. [cit. 21.11.2021]. Dostupné z: <https://www.corporateregister.com/>

Česká republika 2030 - *Udržitelná ČR 2030. Česká republika 2030 - Udržitelná ČR 2030* [online]. Copyright © [cit. 05.12.2021]. Dostupné z: <https://www.cr2030.cz/>

GRI – Home - *Global Reporting Initiative, All Rights Reserved* [online]. Copyright ©2021 [cit. 27.11.2021]. Dostupné z: <https://www.globalreporting.org/>

KPMG. *The KPMG Survey of Corporate Responsibility Reporting 2013* [online]. Dostupné z: <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/pdf/2013/12/corporate-responsibility-reporting-survey-2013.pdf>

KPMG. *KPMG International Cooperative, 2013*. [cit. 11. 3. 2015] Dostupné z: <https://home.kpmg/xx/en/home/insights.html>

- KPMG Česká republika. *Průzkum stavu nefinančního reportingu 2017* [online]. Copyright © 2022 [cit. 21.03.2022]. Dostupné z: <https://home.kpmg/cz/cs/home/pro-media/tiskove-zpravy/2017/10/nefinancni-reporting-pruzkum.html>
- Lesy České republiky – *Lesy České republiky, s. p.* [online] Copyright © 2022 [cit. 21.03.2022]. Dostupné z: <https://lesycr.cz/>
- MediaGuru - *MediaGuru. Homepage* [online]. Copyright © 2021 [cit. 05.12.2021]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2012/03/ceske-firmy-investuji-do-udrzitelneho-rozvoje/#.UQZrDSeULVY>
- Ministerstvo životního prostředí. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. Copyright © 2021 [cit. 05.12.2021]. Dostupné z: <https://www.mzp.cz/>
- OSN Česká republika – *OSN Česká republika* – [online]. Dostupné z: <https://www.osn.cz/>
- Projekt PŘEKVAP - Národní vzdělávací fond - *Národní vzdělávací fond* [online]. Dostupné z: <http://www.nvf.cz/projekt-prekvap>
- Školní lesní podnik ČZU Kostelec nad Černými lesy. *Školní lesní podnik v Kostelci nad Černými lesy* [online]. Copyright © 2022 [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: www.slp.czu.cz
- Veřejný rejstřík a Sbírnka listin – *Ministerstvo spravedlnosti České republiky*. [online]. Copyright © 2012 [cit. 21.03.2022]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>